

Žiema Lietuvoje.

SVARBIAUSI 2001 METŲ ĮVYKIAI

Kokie buvo trys svarbiausi įvykiai Lietuvoje 2001 metais?

Toki klausimą metams baigiantis šalies gyventojams pateikė bendroji Lietuvos ir Didžiosios Britanijos rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų įmonė “Baltijos tyrimai”.

Apklausoje dalyviai iš viso paminėjo 59 įvykius. Labiausiai jie išiminė vyriausybių kaitą - R.Pakso Vyriausybės žlugimas tapo trečiuoju pagal svarbą, o A. Brazausko Vyriausybės suformavimas - svarbiausiu metų įvykiu.

Kiti metų įvykiai surinko mažiau nei po procentą balsų.

Svarbiausias 2001 metų Lietuvos įvykis tėra praėjusių metų svarbiausio įvykio (rinkimų į Seimą) tęsinys. Ir trečias pagal paminėjimo dažnį įvykis (R.Pakso Vyriausybės žlugimas) taip pat yra svarbiausio šių metų įvykio kita medalio pusė.

Dėmesį kausto ir naftos įmonė

Antroje vietoje atsidūrė avarija Būtingės terminale.

Būtina pažymėti, kad žmonėms yra lengviau atsiminti nesusėmus įvykius, tad rudens įvykiai buvo minimi šiek tiek dažniau nei ankstesni.

Bet tiesa ir tai, kad šalies gyventojų dėmesys “Mažeikių naftai” ir “Williams” korporacijai visada buvo išskirtinis.

Apklausoje buvo minimi ir kiti su šia įmone susiję įvykiai: “Jukos” atėjimas į Lietuvą (“Jukos” ir “Williams” derybos), sproginimas naftos gamykloje. Neliko nepastebėtas ir konfliktas tarp kairiųjų Vyriausybės ir “Williams” korporacijos.

Kelerius metus iš eilės į svarbiausių Lietuvos įvykių dešimtuką patenka ir “Lietuvos telekomo” didinamos paslaugų kainos. Šįmet žmonės ypač pabrėždavo jiems įstrigusią

naują - įvestą sujungimo mokėstį.

Tarp dešimties svarbiausių 2001 metų įvykių pateko ir keletas su tarptautine Lietuvos politika susijusių įvykių. Tai - princo Charleso vizitas, Parlamentinės NATO Asamblėjos sesija Vilniuje ir Lietuvos pažanga derybose dėl stojimo į ES.

Sukrėtė rinktinės nesėkmė

Prieš metus svarbiausių įvykių dešimtuose puikavosi sėkmingas Lietuvos krepšinio rinktinės pasirodymas Sidnėjaus olimpiadoje. Dabar dažniausiai minimų įvykių dešimtuose atsidūrė šalies rinktinės nesėkmė Europos čempionate (devintoji vieta).

Žmonės paminėjo ir kitus su krepšiniu susijusius įvykius. Tarp 20 dažniausiai minimų įvykių dar yra nurodytas “Žalgirio” nesėkmingas žaidimas Eurolygoje.

Keletas apklaustųjų nurodė ir sėkmingą Lietuvos moterų

krepšinio rinktinės pasirodymą Europos čempionate. Tarp svarbių Lietuvai įvykių vienas atsakęs nurodė net A. Sabonio sugrįžimą iš JAV į Lietuvą.

Sumažėjo niūrių vertinimų?

Pirmą kartą per pastaruosius kelerius metus tarp dešimties labiausiai išimusių įvykių nepateko nusiskundimai sunkia ekonomine padėtimi Lietuvoje (prieš metus - šeštoji vieta).

Tiesa, nemažai apklaustųjų dar minėjo kainų didėjimą (“Lietuvos telekomo” paslaugų, degalų vasarą), o tarp 20 labiausiai minimų įvykių buvo įrašyti mokytojų streikai. Vis dėlto blogam gyvenimui dėmesys šių metų apklausoje buvo mažesnis.

Keletas iš 1000 apklaustųjų tarp svarbių Lietuvai įvykių minėjo šalies ekonomikos pakilimą. Anksčiau tokių dalykų panašiose apklausose nebūdavo.

Jubiliejai ir šventės

Kai kurie atsakiusieji tarp trijų svarbiausių šalies įvykių paminėjo dviejų porų auksines bei deimantines vestuves (Almos ir Valdo Adamkų bei Aleksandros ir Juozo Kazickų šeimų).

Iš kultūros įvykių įstrigo J.Basanavičiaus 150-ųjų metinių minėjimas (5 žmonės), J.Grušo 100-osios metinės, Trakų muzikos festivalis, Jūros šventė Klaipėdoje, J.Statkevičiaus kolekcijos pristatymas Paryžiuje, “Bravo” muzikiniai apdovanojimai, “Depeche Mode”, Stingo koncertai.

Pasaulyje - teroristų ataka

Atsakydami į klausimą, kokie buvo trys svarbiausi įvykiai pasaulyje 2001 metais, atsakiusieji paminėjo 48 įvykius, bet dažniausiai minėjo rugsėjo 11-osios teroristų ataką Niujorke ir Vašingtone.

Pateikiame tuos įvykius, kuriuos paminėjo nors 1 procentas apklaustųjų:

1. Rugsėjo 11-osios teroro aktai Niujorke - 83,0. 2. Karas Afganistane, talibų sutriuškinimas - 54,0. 3. Bioterrorizmas, laiškų su juodligės užkratu platinimas JAV - 9,1. 4. Rusijos povandeninio laivo “Kursk” iškėlimas - 5,2. 5. Susikūrė tarptautinė koalicija kovai su terorizmu - 3,2. 6. JAV ir Rusijos santykių atšilimas, pozicijų suartėjimas - 3,2. 7. JAV prezidento G.W.Busho inauguracija - 2,9. 8. Rusijos prezidento V.Putino vizitas į

JAV - 2,5. 9. Karo veiksmas Čėčėnijoje - 2,3. 10. Žmogaus embriono ląstelės klonavimas - 1,6. 11. Teroro aktai Izraelyje, konfliktas tarp Izraelio ir Palestinos - 1,5. 12. Įvykiai Jugoslavijoje, S.Miloševićiaus išdavimas Tarptautiniam tribunolui - 1,2. 13. Staigus pasaulinių naftos kainų kritimas rudenį - 1,0. 14. Kempinligės epidemija Europoje - 1,0.

Per visą tokių tyrimų istoriją nuo 1993 metų nebuvo kito tokio įvykio pasaulyje, kurį Lietuvos gyventojai taip sutartinai išrinktų svarbiausiu metų įvykiu pasaulyje.

Beveik devyni žmonės iš dešimties svarbiausiu 2001 metų įvykiu pasaulyje nurodė rugsėjo 11-osios teroro aktus Jungtinėse Valstijose.

Pusė apklaustųjų kaip antrą pagal svarbą įvykį pasaulyje išskyrė karą Afganistane ir talibų sutriuškinimą.

Primename, kokie įvykiai Lietuvoje ir pasaulyje mūsų šalies gyventojams buvo patys svarbiausi ankstesnių metų apklausose.

Svarbiausi įvykiai Lietuvoje 1993-2000 m.

1993 m. - lito įvedimas (26 proc.).

1994 m. - V.Lingio žudikų teismas (38).

1995 m. - sproginimas “Lietuvos ryto” redakcijoje (10).

1996 m. - Seimo rinkimai (74).

1997 m. - Prezidento rinkimai (26).

1998 m. - Prezidento rinkimų II turas ir Prezidento inauguracija (50).

1999 m. - “Mažeikių naftos” perdavimas valdyti “Williams” (38).

2000 m. - Seimo rinkimai (81).

Svarbiausi įvykiai pasaulyje 1993-2000 m.

(Lietuvos gyventojų nuomonė):

1993 m. - spalio mėnesio įvykiai Rusijoje (29).

1994 m. - kelto “Estonia” katastrofa (28).

1995 m. - karas Čėčėnijoje (17).

1996 m. - karo pabaiga Čėčėnijoje (17).

1997 m. - princesės Dianos mirtis (27).

1998 m. - politinė ir ekonominė krizė Rusijoje (44).

1999 m. - karas Čėčėnijoje (33).

2000 m. - prezidento rinkimai JAV (58).

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ NUSIKALTĖLIŲ AUKŠTINIMAS

Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas pareiškė nerimą ir susirūpinimą dėl žiniasklaidoje ryškėjančių tendencijų heroizuoti nusikalstamo pasaulio atstovus, kurti patrauklų jų įvaizdį, praneša ELTA.

“Tendencijos, kai vaikai iš kriminalinio pasaulio atstovų jau prašo autografų, o renginio vedėjui garbės reikalas yra paskelbti jame dalyvaujančio gerai žinomo recidyvisto pavardę kelia didelį susirūpinimą, koku keliu turėdama tokius autoritetus pasuks mūsų jaunoji karta”, pabrėžė Seimo Pirmininkas.

Seimo Pirmininko nuomone, tokie pavyzdžiai gali paskatinti jaunimą sukti nusikaltimo keliu, todėl žiniasklaida irgi turėtų būti atsakingesnė, pasirinkdama, kokia informacija visuomenei yra išties reikalinga.

“Ateinančiais Naujaisiais metais linkiu daugiau atsakomybės mums visiems - ir politikams, ir žiniasklaidai, ir visuomenei”, pabrėžė A.Paulauskas

■ VILNIAUS MERAS RAŠO KAUNO MERUI

Tarp dviejų didžiausių Lietuvos miestų - Vilniaus ir Kauno - merų išiplieskusių diskusiją šeštadienį papildė sostinės vadovo Artūro Zuoko atviras laiškas-atsakymas Kauno merui Erikui Tamašauskui.

Sostinės meras, pats kilęs iš Kauno, jame teigia, jog Kaunas turi visas prielaidas tapti Lietuvos verslo sostine, ir pripažino, kad bendraudamas su politikos ar verslo atstovais visada Kauną pristato kaip neišnaudotų galimybių miestą.

Pasak A.Zuoko, Kauno geografinė vieta verslo logistikos požiūriu yra ideali komercinių įmonių koncentracijai.

“Kad ši vizija virstų realybe, visų pirma būtinas miesto vadovų supratimas, kryptingas darbas, kompetencija, atitinkamas išsilavinimas ir užsienio kalbų žinojimas”, - rašo savo laiške Vilniaus vadovas.

Didžiausią dėmesį savo laiške Kauno merui A.Zuokas skiria šilumos ūkio reikalams, o konkrečiai - “Kauno energijos” finansinei būklei bei numatomam jos sistemos dalies privatizavimui.

“Manau, kad Jūsų atvirą laišką inspiravo mano kritiški pastebėjimai apie “Kauno energijos” finansinę situaciją ir miesto valdžios planus už įmonės skolas parduoti termofikacinę elektrinę, taip suardant vieną šildymo sistemą Kauno mieste. Ši situacija primena gerai žinomus, bet ne geriausius privatizavimo Kaune atvejus, kai įmonės parduodamos už skolas”, - teigia Vilniaus meras.

A.Zuokas savajame laiške atsisakė pripažinti, kad šiemet “Kauno energija” dirbo pelningai, nors ši, vienintelė iš šalies šilumos įmonių, yra kotiruojama Einamajame biržos sąraše ir apie ataskaitinio laikotarpio rezultatus nustatyta tvarka periodiškai informuoja finansų rinką.

“Tačiau finansiniai metai dar nėra pasibaigę ir įmonės, veikiančios pagal LR įstatymus ir audito taisykles, negali turėti 2001-ųjų finansinių metų ataskaitų”, - įsitikinęs A.Zuokas.

Pernai nuostolingai dirbusi “Kauno energija”, kaip jau yra skelbta, per pusmetį uždirbo net 25,541 mln. litų pelno, kurį ne sezono laikotarpis ir per jį gautos simbolinės pajamos spalio pradžiai aptirpdė iki 6,466 mln. litų.

Planuojama, kad šiais metais Kauno šilumos įmonei tikrai pavyks išbristi iš nuostolių.

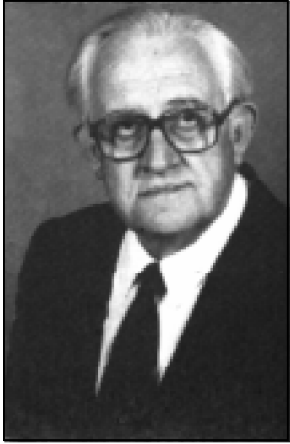
A.Zuoką gąsdina ir kauniečių planai privatizuoti Kauno termofikacinę elektrinę. Jo teigimu, būtų gerai, jei jau dabar Kauno gyventojai išgirstų, kaip bus šildomi jų butai, sugriovus bendrą šildymo sistemą, ir kiek kauniečiams kainuos šiluma.

“Pardavus Kauno termofikacinę elektrinę, ji imtų diktuoti sąlygas šilumos tiekėjui. Ką tuomet darytų šilumos tinklai?” - klausia Vilniaus meras.

Vis dėlto A.Zuokas pabrėžia, kad jo išsakytų kritinių pastabų joku būdu negalima tapatinti su neigiamu požiūriu į miestą, nes jam Kaunas rūpi ir kaip piliečiui, ir kaip Vilniaus merui. “Todėl dalyvaudamas Pasaulio paveldo miestų organizacijos veikloje stengiuosi atkreipti šios organizacijos dėmesį į Kauną, kuris vertas būti PPMO nariu”, - rašo jis.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Kalėdų šventės proga popiežius Jonas Paulius II kvietė visus pasaulio geros valios žmones tapti taikos statytojais. Popiežius neminėjo teroristų atakos rugsėjo 11 d., tačiau pabrėžė, kad “dabartiniai įvykiai aptemdė džiaugsmą ir šviesą, kuria tikintieji jaučia Kalėdų proga. Vatikano spaudos ryšių atstovas Navarro Valls paaikšino, jog popiežius kalbėjo apie padėtį Betliejuje ir ragino palestiniečius ir izraelitus ieškoti taikos. Vatikano diplomatai apgailestavo, kad Izraelio valdžia neleido Palestinos vadovui Arafatui sutikti Kalėdas Betliejį ką jis darydavo pagal seną tradiciją jau 30 metų. Šių metų Kalėdos Betliejuje buvo paliestos smurto veiksmų, suvažiavo labai nedaug užsienio turistų, Kovos miesto gatvėse sužalojo daug pastatų, viešbučių ir parduotuvių.

Britanijos karalienė Elizabeth sakė savo metiniame pareiškime, kad Kristaus gimimas buvo galingas vilties simbolis ne tik anais laikais, kai Kristus gimė, bet ir mūsų dienomis, tikintis, kad ateina geresnės dienos ir ramesnė ateitis.

Popiežius Jonas Paulius II, kai lankėsi Izraelyje ir palestiniečių teritorijoje, istoriniame Betliejuje pareiškė, kad Vatikanas visada pripažino “palestiniečių teisę į tėvynę ir teisę gyventi taikoje ir ramybėje”. Popiežius tada viešai pasakė: “Jūsų kančias mato visas pasaulis. Jos trunka per ilgai”.

AP

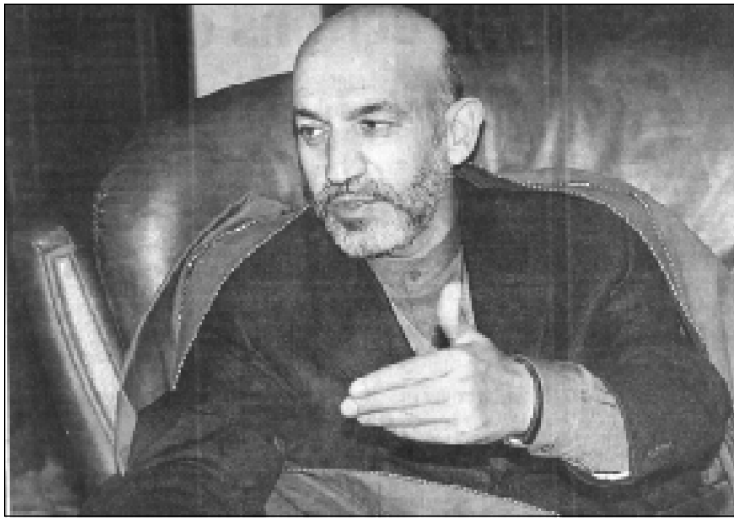
KALĖDOS IR KARAS

JAV prezidentas Bush savo kalėdiniame pareiškime apgailestavo teroristų nužudytų sprogimuose žmonių likimą, pareiškė užuojautą jų šeimoms ir apgailestavo, kad daug jaunų amerikiečių karių negali švęsti Kalėdų su savo šeimomis, bet turi sutikti šventąją dieną tolimuose karo frontuose ar karo laivuose. Prezidentas Kalėdas sutiko Camp David stovykloje, kur suvažiavo giminaičiai, jų tarpe dabartinio prezidento tėvai: buvęs prez. George Bush ir Barbara Bush. Pamaldos įvyko Camp David koplyčioje.

Irako ilgametis diktatorius Saddam Hussein Kalėdų proga irgi pasakė kalbą, kurioje

my Franks, kuris vadovauja JAV karo jėgoms Afganistane ir Arabų jūros karo laivynui, aplankė kareivius keliose stovyklose ir dviejuose karo laivuose, kur kariams buvo pagerintas maisto davinys, buvo giedamos kalėdinės giesmės. Palestiniečiai protestavo dėl Izraelio draudimo Arafatui melstis kartu su krikščionimis. Tą draudimą peikė ir kai kurie Izraelio darbo partijos veikėjai, sakydami, kad draudimas melstis laužo tarptautines tradicijas. Dešinieji radikalai tvirtino, kad Arafatas naudoja tokią kelionę į Betliejų savo politiniams tikslams.

Afganistane prieš Kalėdas buvo sudaryta laikinoji vy-

Afganistano Laikinosios Vyriausybės ministras pirmininkas Hamid Karzai pradėjo savo pareigas sostinėje Kabule ir pareiškė, jog JAV daliniai reikalingi, kad galutinai būtų pašalinti teroristai ir Talibano režimo likučiai.

AP

kaltino Izraelį ir JAV vyriausybių narius, nes jų “nusikaltimai” nesiderina nei su Islamo nei su Kristaus mokslu. JAV generolas Tom-

riausybė, kuri bandys įvesti šokią tokią tvarką 24 milijonų žmonių valstybėje. Vyriausybės pirmininku išrinktas paštūnų genties veikėjas Hamid Karzai. Trisdešimt narių turinti vyriausybė turi 11 paštūnų genties, 8 tadzikus, 5 hazarus, 3 uzbekus ir 3 kitų genčių. Už šešių mėnesių vyriausybė sušauks didįjį genčių vadų suvažiavimą, kurios išrinkta valdžia tvarkys šalį 2 metus, sukurs naują konstituciją, sudarys naują karinę jėgą ir priims laisvojo pasaulio siunčiamą ekonominę paramą. Sudarytoje vyriausybėje yra dvi moterys. Viena yra vicepremjere, jai paskirta moterų ir vaikų reikalų ministerija. Sima Samar yra gydytoja, 44 metų amžiaus. Antra ministrė, irgi gydytoja, paskirta sveikatos ministerijos vadove. Iš penkių vicepremyerų svarbiausias yra Mohammed Fahim, tapęs gynybos ministru. Jis jau pakvietė garsų kariuomenės veikėją, uzbekų kilmės generolą Dostum gynybos

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$35.00, first class - \$58. Single copy - 70 cents. Air mail overseas - \$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. Atskiro numerio kaina - 70 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

PIRMĄ KARTĄ MINIMOS IR PABALTIO VALSTYBĖS

Prieš dešimt metų - 1991 m. gruodžio 25 d., 7:32 val. vakaro - neliko Sovietų sąjungos, kai prez. M. Gorbačiovas pasitraukė iš savo pareigų, kalbėdamas televizijoje. Nebuvo tada jokių riaušių ar aimanų, tik buvo Kremliuje nuleista raudonoji vėliava. Prasidėjo buvusių respublikų pasitraukimas iš sąjungos. Boris Jelcin perėmė vadovavimą, žadėdamas naują žmonišką gyvenimą visiems, naują ekonomijos būdą, taiką pasaulyje ir demokratiškesnį gyvenimą. Praėjo dešimt metų, bet Rusija, negalėdama atsikratyti praeities, pateko į korupcijos labirintus ir sunkiai sekasi įgyvendinti demokratiją. Praeities ilgesys vis dar ryškus ir Maskvoje. Kai kurie buvę Sovietų žymūs pareigūnai, daugiausia kariškiai, Maskvos gatvėse prisiminė 1917 metų Spalio revoliuciją ir lapkričio 7 d. demonstravo sostinės gatvėse. Jie ėjo prisisegę Sovietų sąjungos medalius ir kariškių uniformomis, nešdami atitinkamus plakatus su Lenino vaizdais.

Ir Gudijos diktatorius ilgisi praeities, norėdamas “vedybų” su Rusija. Atrodo, kad Kremlius į tai šaltai žiūri. Prez. Putin ir toliau nori plėsti ryšius su Amerika, nežiūrint, kad prez. G. Bush paskelbė atsisakąs pasirašytos 1972 m. gegužį priešraketinės gynybos sutarties

Tokiu būdu sutartis, kuri egzistavo tris dešimtmečius, atsisakius vienai valiai, nebegalioja kitai. Rusija, kuri skelbiassi perėmusi buvusios Sąjungos visus įstatymus ir pareigas turi laisvas rankas bandyti savo karines programas. Maskva pareiškė, kad jos tas įvykis nejaudina ir praėjus porai valandų po prez. Bush pareiškimo, Putin televizijoje pasakė, jog tai JAV klaida, bet tai nebuvęs netikėtas dalykas. Tuoj pat Rusijos Gynybos ministras S. Ivanov pranešė, kad Rusijos Vyriausybė padidins savo biudžetą naujiems ginklams plėsti. Gali būti, kad Kremlius tik ir laukė tokio JAV sprendimo, kad galėtų vėl ginkluotis. Bet Rusijos Dūmos kairieji ir jų generolai viešai sako, kad dabar Rusija gali nesilaikyti ir kitų pasirašytų strateginės ginklavimosi apribojimo sutarčių, kurios pasirašytos 1991 m. ir 1993 metais.

Tokioje politinėje Lietuvos kaimynų bei pasaulio situacijoje, gruodžio 15 d. po įvykusių pasitarimų Briuselio priemiesčio Lakene Karaliaus rūmuose, kuriuose posėdžiavo Europos sąjungos vadovai, buvo paskelbta deklaracija. Aukščiausiojo lygio konferencijoje dalyvavo ir Lietuvos prez. V. Adamkus. Jis buvo pakviestas kartu su kitais Europos sąjungos valstybių vadovais. Ten buvo priimta deklaracija, kuria atveriamas kelias ir tos organizacijos reformoms prieš numatomą kitų valstybių priėmimą. Tos reformos būtinos, kai prie 15 dabartinių valstybių narių prisidės naujos kandidatės.

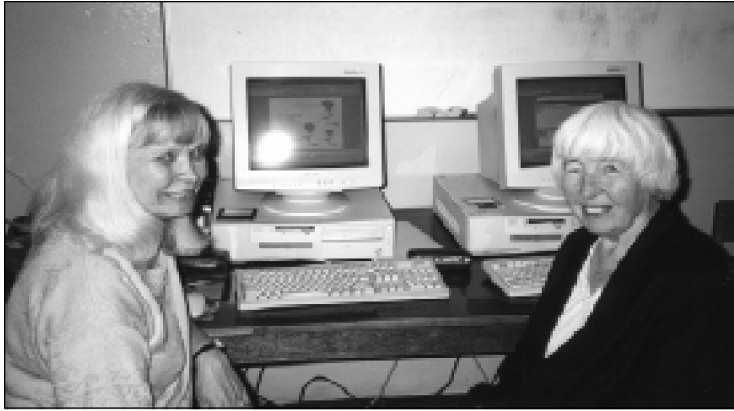
Ten buvo paskelbta, kad 2004 metais Europos sąjunga gali papildyti dešimt naujų narių ir pirmą kartą jos buvo čia paminėtos. Tai - Čekija, Estija, Kipras, Latvija, Lenkija, Lietuva, Malta, Slovakija, Slovėnija ir Vengrija. Šių metų kovo mėnesį susirinks 62 nariai. Tai pavadinta Konventu, kurio pirmininku bus buvęs Prancūzijos prezidentas Valery Giscard d'Estaing. Konvente dalyvaus Europos sąjungos valstybių narių vykdomosios valdžios, parlamentarų, Europos komisijos ir Europos Parlamento atstovai. Į Konventą jau pakviesti ir šalių kandidačių atstovai. Joms Konvente bus atstovaujama, kaip ir valstybėms, kurios yra ES narės, bet tik dar negalės dalyvauti priimant sprendimus. Tad Europos Sąjunga jau rengiasi svarbioms reformoms ir atvers duris ir Pabaltijo valstybėms, parneša Reuters ir AP žinių agentūros. Lietuvai lieka svarbiausias uždavinys - stoti į ES palankiausiomis mūsų valstybei sąlygomis.

S. Tūbėnas

A.P.P.L.E. IR TAUTOS FONDAS BENDRADARBIAUJA

Tautos Fondo dr. Rožė Šomkaitė rūpinasi kaimo mokyklų gerbūviu. Jos rūpesčiu šimtai kompiuterių jau pasiekė kaimo mokyklas. Šiais metais pasirūpino, kad APPLE gauta dovana, 54 kompiuteriai, iš Nissho Iwai American Corporation pasiektų Lietuvą. Bet kompiuterių mokykloms neužtenka, reikia ir žinių, kaip juos naudoti, kaip pritaikyti moksleivių poreikiams. Daug Lietuvos mokytojų, o ypač dirbantieji kaimuose, dar neturi net paprasčiausių kompiuterinio raštingumo įgūdžių.

Užtai Algirdas ir aš, APPLE vardu, pradėjome su Rožė bendradarbiauti. Praeitą žiemą dirbome tris dienas

Dr. Rožės Šomkaitės ir Amandos Muliolienės susitikimas Prienuose.

Kavarske su Anykščių rajono kaimų mokyklų mokytojais. Ši seminarą užprašė ir suorganizavo Rožė. Taip pat jos iniciatyva šią vasarą vieną savaitę praleidome su Klebiškio mokytojais.

Iškeliaujame į Lietuvą vėl vesti panašių seminarų - sausio mėnesį su Skuodo rajono mokytojais, o vasario mėnesį - vėl Rožės suorganizuotuose seminaruose Plungės rajone.

Amanda Muliolienė

“LAUKIAME AMANDOS IR ALGIRDO MULIOLIŲ”

Plungės vaikų globos namų direktorė Genovaitė Ūsienė žurnalistams pasakojo, kad kelią šiems pedagogams į globos namus parodė žinoma visos Lietuvos pedagogų bičiulė ir geradarė dr. Rožė Šomkaitė.

Direktorė ir jos pavaduotoja Rūta Černeckienė džiaugėsi draugyste su Tautos fondu, kurį užmezgė per dr. Rožę Šomkaitę. Praėjusią vasarą jinai lankėsi jų globos namuose, susipažino su čia gyvenančiais vaikais ir juos ugdančiais pedagogais. “Nežinau, kokią nuomonę apie mus išsivežė daktarė Rožė, bet mes visi susižavėjome ja. Labai rūpestinga, dalykiška.

Jai nereikėjo aiškinti, ko mums labiausiai stinga, viską suprato, pasiūlė ir pamokė, kaip išbristi iš vienos ar kitos bėdos. Su ja buvo labai lengva bendrauti”, - sakė pavaduotoja R. Černeckienė.

Per Tautos fondą gavę kompiuterius jie buvo susirūpinę, kaip parengti pedagogus. Direktorė pasiūlydama, jog dr. R. Šomkaitė čia pat pasiūlė pagalbą: suruošti kompiuterinio raštingumo seminarus. Ne tik globos namų auklėtojams, bet ir viso Plungės rajono mokytojams. Geradarė kreipėsi į APPLE kursų dėstytojus Amandą ir Algirdą Muliolius, prašydama talkos.

Nukelta į 5 p.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

viceministru. Iki šiol generolas veikė atskirai nuo kitų ir vadovavo savo nuosavai kariuomenei.

Naujosios vyriausybės nariai beveik visi puikiai vartoja anglų kalbą. Savo inauguracijos kalboje premjeras Hamid Karzai pasakė, kad afganų tautai ateina nelengvi laikai. Teks visiškai sustabdyti teroristų veiklą, perduoti tei-

singumui piktavalių veikėjų vadeivas. Teks įgyvendinti naujus įstatymus, surasti darbus pabėgėliams, kurie jau pradėjo grįžti iš Irano, iš Pakistano į savo tėvų žemę, nors čia siaučia badas, šaltis ir neramumai. Jo nuomone teks greitai atsisakyti karinės draugiškų šalių paramos, kad visi svetimšaliai galėtų grįžti namo ir priimti tik draugų ekonominę paramą.

Kartu su nauja Afganistano

vyriausybė Kandahar mieste buvo atidarytos vaikų mokyklos, į kurias priimamos ir mergaitės. Nors pastatai daugelyje vietų apgriauti baldai ir mokymo priemonės išgrobstytos, senieji afganų mokytojai patys savo rankomis išvalė kambarius, sukalė suolus ir pradėjo pamokas. Daugelis pamokų gaudomos per radijo stotis. Prasidėjo naujas atstatymo darbas.

Keliais sakiniiais

- **Pakistano** prezidentas Musharraf pažadėjo savo pareiškime Kinijoje, kuri perduoda Pakistanui ginklus, kad Pakistanas perduos Amerikai teisti teroristų vadą ir planuotoją Osama bin Laden, jei jis būtų sučiuptas Pakistane. Jis pridėjo, jog galimas daiktas, kad bin Laden jau žuvo Tora Bora tuneliuose.

- **JAV gynybos** departamentas išbandė Nevados dykumoje naują bombą, kuri jau siunčiama į Afganistano karą prieš teroristus. Bomba vadinama “termobark”, ji metama į olas ir tunelius kalnuose, iščiulpia deguonį iš požeminių bunkerių ir visi gyviai olose žūva, nors pačios sienos ir mūrai nesugriunami.

Ši nauja bomba specialiai pagaminta karui prieš teroristus, pasakė gynybos sekretorius Rumsfeld.

- **Indija** gruodžio 21 atšaukė savo ambasadorių iš Pakistano ir pasiuntė į Pakistano pasienį daugiau kariuomenės. JAV prez. Bush kreipėsi į abi valstybes ir

Nukelta į 4 p.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS PRADŽIA

LIETUVYBEI IŠLAIKYTI REIKALINGAS KIEKVIENTAS LIETUVIS

Pasikalbėjimas su prel. J. Balkūnu,
Amerikos Lietuvių Bendruomenės
laik. Organizacinio komiteto pirmininku

Vienas įžymiausių mūsų visuomenininkų, uolus lietuviybės išlaikymo skatintojas ir atsидėjęs Lietuvių Bendruomenės organizatorius, JAV Lietuvių Bendruomenės Laikinojo Organizacinio Komiteto (LOKo) pirmininkas prel. J. Balkūnas, “Lietuvių Dienų” redakcijos prašomas, malonėjo pasisakyti aktualiais Bendruomenės reikalais. Čia ir yra tas, “Lietuvių Dienų” bendradarbio užrašytas, pasikalbėjimas su juo.

- Kokie, Gerbiamas Pirmininke, artimiausi LOKo planai?

- Labai aktualu sudaryti Bendruomenės organus kiekvienoje lietuvių kolonijoje, kitaip sakant, visose apylinkėse bei apygardose. Toliau - per ne už ilgo įvyksiančius apygardinius suvažiavimus išrinkti reguliarias apygardų valdybas, vietoje dabar laikinųjų. Neapleidžiant bendrųjų, jau intensyviai vykdomų, lietuviybės išlaikymo darbų, su dideliu rūpesčiu tinkamai praveisti lietuvių spaudos atgavimo 50 metų sukaktį - Lietuviškosios Spaudos Metų veikla visose kolonijose. Išplėsti vienodai tautinio solidarumo įnašų

dėjimo sistemą visuose Bendruomenės padaliniuose (40% tų įnašų eina per ALTą Lietuvos laisvinimo reikalams). Kruopščiai sudarinėjama Lietuvių Kartoteka. Rūpinamasi daugiau lėšų sutelkti bendriesiems lietuviybės išlaikymo ir Lietuvos laisvinimo reikalams ir platinti Tautos Fondo Lietuvio Pasus, į juos įlipdant ženklelius. Pagrindinis organizacinis darbas: visiems lietuviams prieinamu demokratiškiausiu būdu išrinkti reguliarią vyriausiąją JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybę - Bendruomenės Tarybą, pakeisiančią pradininką LOKą.

- Ar planuojate visuotinį Bendruomenės suvažiavimą?

- Bendruomenės reikalais jau yra buvę net keli suvažiavimai, tiesa, labiau regioniniai. Minėtina ir balandžio 10 d. New Yorke įvykusi ir labai pasisekusi rytinių valstybių Lietuvių Bendruomenės konferencija. Tokių konferencijų numatyta kelios kitose vietose. Šalia to seks ir apygardiniai suvažiavimai, kaip minėjau, reguliams apygardų organams išrinkti ir pradiniams apygardų

organizavimosi veiksmams užbaigti. Mūsų Bendruomenė yra labiau decentralizuota, aukščiau apygardų beapjungiamą tik bendrinių visos LB vyriausiųjų organų - Bendruomenės Tarybos, Valdybos, Garbės Teismo ir Kontrolės Komisijos. Visuotinio suvažiavimo LB įstatatai nenumato ir dėl taupumo ir dėl tolimų distancijų. Jo pakaitalu lieka visuotiniais rinkimais renkama Bendruomenės Taryba. Kaip tik šiuo metu tokios Tarybos rinkimams ir ruošiamasi.

- Kada LOKas išeis iš organizacinės stadijos?

- Pats LOKas iš savo organizacinės stadijos yra seniai išėjęs. Tik kai kurių apylinkių priekyje tebėra laikinieji organai. Apygardų laikinosios vadovybės, tikiuos, dar šiais metais pereis į apygardų suvažiavimų rinktų valdybų rankas. LOKą pakeis rinksimoji Bendruomenės Taryba. O organizacinis darbas tęsis tol, kol visi JAV lietuviai bus aktyviai įsitraukę į lietuviybės išlaikymo žygį plačiausiu mastu.

- Atrodo, LOKas nedaug tedėjo pastangų Bendruomenės idėjai skleisti, ypač čia gimusiųjų tarpe?

- Bendruomenės idėją skleisti rūpinasi ne vien LOKas; ją įvairiais būdais populiarino (ir tą tebedaro) daugelis sąmoningų lietuvių, giliau už kitus pajaučiančių mūsų tautinius reikalus ir dabartiniais laikais toliau pramatančių visą lietuviybės išlaikymo darbą. Tie natūralūs Bendruomenės organų talki-

ninkai atlieka didelį darbą. Su pasididžiavimu reikia pabrėžti tikrai patriotinės spaudos, veikliosios šviesuomenės ir daugelio užsidegusių lietuvių nuoširdžiausi sielojimąsi ypač dabartiniuose lietuvių tautos sukrėtimuose lietuviybės išlaikymo, būtino Bendruomenės veikimo bei jos organizacinio darbo išplėtimo reikalais. Ir LOKas darė, ką galėjo, kad Bendruomenės idėja giliau pasisavintų visi lietuviai.

- Ar ne per daug dėmesio, Pirmininke, LOKas skyrė paruošiamiesiems darbams (pvz., įstatams paruošti ir p.)?

- LOKui susitvarkius (išsirinkus Prezidiumą, pradėjus reguliariai posėdžiauti, pasidalinus darbais), įstatų paruošimas truko tik kelius mėnesius. O jau 1952 m. vasario m. 15 d. JAV LB-nė buvo inkorporuota. Reikėjo būtiniausių taisyklių apylinkių pradiniams darbams; buvo ir jos greitai po to išleistos. Bendruomenės organų susidarymas vyksta ne visur vienodu tempu ir todėl vadinamasis laikinumas ištįsta į ilgesnį laiko tarpą. Nemanau, kad LOKe būtų per daug biurokratizmo ir kad jis sunkintų darbą ar atimtų daug dėmesio organizaciniuose veiksmuose.

- Ar ne LOKo direktyvų stoka pradžioje yra įnešusi vienoje ar kitoje vietoje erzelio, apsunkinusi organizacinį darbą ir pažeminusi patį Bendruomenės vardą?

- Pačiame LB organizaciniame aparate ryškesnio “erzelio” nepasitaikė. Žmogiškai suprantamų kliuvinėlių gal vienoje ar kitoje vietoje ir buvo, bet neatrodo, jog jie būtų ryškiau apsunkinę organizacinį darbą ar net pažeminę patį Bendruomenės vardą. Labai gaila, bet darniam darbui ir Bendruomenės organizaciniam susitvarkymui pagalius bando kайšioti kaip tik vienas kitas savanaudis, koks partinis demagogas lietuviybės išlaikymo reikalo nepramatęs

ar iš viso nepribrendęs tolerantiškai ir demokratiškai dirbti bendrąjį darbą. Šitokie ir bando, dažnai iš šalies, iš šakalio vežimus priskaldyt, iškraipymais klaidinti visuomenės opinį ar kitaip pakenkti bendram ir sustartiniam darbui.

- Ar, Prelate, lietuviškai ar angliškai lapeliai, brošiūrėlės ar ir kitokie spausdiniai nebūtų labiau prisidėję prie Bendruomenės reikalų populiarinimo?

- Be abejo, būtų. Bet literatūros leidimas pirmiausia yra lėšų klausimas. LOKas - tai vienintelis iš didžiųjų lietuvių organizacinių centrų, dirbęs be žymesnių piniginių išteklių. Todėl net ir paruoštų spaudinių išleisti negalėjo. Mielasis p. J. Bačiūnas (iš Michigano) išleido LOKo paruoštą leidinį apie JAV LB-nę. Jo keli tūkstančiai paskleisti įvairiose lietuvių kolonijose.

- Kodėl, Jūsų nuomone, kai kurios grupės ir net laikraščiai priešingi Bendruomenei?

- Manau, kad todėl, kad už jų stovi asmenys su tam tikru nusistatymu. Bendruomenės idėja čia yra istorinis mūsų ligšiolinio visuomeninio gyvenimo lūžis. Per daugelį metų grupės veikė atskirai. Vieni lietuviai nuo kitų buvo atsivėrę kinų sienomis. Kai kurios organizacijos ir laikraščiai apie save būrė tik tam tikrus lietuvius, savo sekėjus. O visų lietuvių bendram darbui niekas nebūrė. ALTas atsirado kelių grupių vadų suėjimu bendram, bet labai specifiniam reikalui. Panašiai yra su BALFu. Bet lietuviybės išlaikymas negali būti išsprendžiamas kelių žmonių posėdžių kabinete. Lietuviybės išlaikymui reikalingas kiekvienas žmogus, kiekviena šeima, kiekviena lietuviškai plakanti širdis. Lietuviybės išlaikymas tiesiogiai turi apjungti kiekvieną lietuvių kiekvienoje vietoje, o

Nukelta į 5 p.

Istorinė prelato Mykolo Krupavičiaus, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės kūrėjo, nuotrauka, kurios pirmasis uždavinys buvo lietuviybės išlaikymas, o antrasis - Lietuvos išlaisvinimo darbas. PLB kūrėjas pirmame Seime net nebuvo pakviestas į Seimo prazidiumą, o jam pirmininkavo Bendruomenės darbe nepasireiškęs politikas V. Sidzikauskas.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 3 p.

paragino laikytis nuosaikiai, kad įtempimai dėl Kašmiro teritorijos nevirstų į karą. Jis pridėjo, kad islamo organizacijos Indijoje, kurios organizuoja Indijos puldinėjimus, yra laikomos teroristinėmis grupuotėmis.

• Valstybės sekr. Colin Powell pareiškė, kad Afganistane teroristinis tinklas “al Qaeda” yra kaip ir su-triuškintas, nors dar pasitaiko

urvų, kuriuos reikėtų patikrinti.

• Gazos palestiniečių judėjimo “Hamas” slaptoji vadovybė paskleidė pareiškimą, kuriame grasina tęsti kovas prieš Izraelio okupaciją, kol ji baigsis.

• JAV Kongresas prieš Kalėdų atostogas patvirtino 20 milijonų dolerių sumą karui Afganistane.

• Argentinoje laikinu prezidentu išrinktas mažos žemės ūkio provincijos gubernatorius Adolfo Rodriguez Saa pa-

skelbė, kad jis jokių Argentinos skolų niekam nemokės. Prezidento rinkimai paskelbti kovo mėn.

• Britanijos specialiųjų jėgų daliniai pradėjo atvykti į Afganistaną gruodžio 20 d. Šių jėgų atvykimas sukėlė protestų Didžiojoje Britanijoje ir taip pat Afganistane, kurio žmonės atsimentena senus laikus ir anglų okupaciją bei karus. Naujasis afganų gynybos ministras pasakė, kad anglai neturės teisės naudoti jėgą.

LIETUVA IR PASAULIS

LIETUVA PADENGĖ FINANSINIUS ĮSIPAREIGOJIMUS JUNGTINIŲ TAUTŲ ORGANIZACIJAI

Lietuva pirmą kartą per savo dešimties metų narystę Jungtinėse Tautose sumokėjo visus savo finansinius įsipareigojimus bei metinius narystės mokesčius Jungtinėms Tautoms, taikos palaikymo operacijoms ir tarptautiniams tribunolams, praneša ELTA.

“2001 metais, švęsdami Lietuvos narystės JT dešimtmetį, kartu užbaigiame svarbų darbų ciklą, susijusį su Lietuvos mokesčių į JT nustatymu - beveik dešimt kartų sumažintas 1991 metais nustatytas pernelyg didelis Lietuvos apmokestinimas ir išmokėti įsiskolinimai”, - teigia užsienio reikalų viceministras Darius Jurgelevičius.

2001 m. JTVP rengiamame pranešime apie žmogaus socialinę raidą Lietuva pakilo į 47 vietą ir pateko tarp 50-ties pasaulio valstybių su aukštu žmogaus socialinio išsivystymo rodikliu, kuris nustatomas atsižvelgiant tiek į gyvenimo lygį, tiek į gyventojų užimtumą, sergamumą, išsilavinimą, mirtingumą ir kitus rodiklius.

2002 metais, atsižvelgiant į kintančią geopolitinę situaciją bei būsimą Lietuvos narystę Europos Sąjungoje ir NATO bus parengta Lietuvos strateginių tikslų ir uždavinių tarptautinėse organizacijose, t.y. Jungtinių Tautų sistemoje, studija.

ISPANIJA ES PIRMININKĖ

Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis įsitikinęs, kad Lietuvai pavyks išspręsti klausimus derantis su ES dėl regioninės politikos, žemės ūkio bei energetikos, praneša ELTA.

Tokią nuomonę šalies diplomatinės vadovas išreiškė kaip itin sudėtingą vertindamas pirmąjį šių metų pusmetį, per kurį ES pirmininkaus Ispanija.

Sveikindamas Ispaniją A.Valionis patikino, kad Lietuva visomis išgalėmis sieks prisidėti, kad sėkmingai vyktų ES plėtra - taip būtų įgyvendinamas vienas iš Ispanijos pirmininkavimo Europos Sąjungoje prioritetų.

Užsienio reikalų ministro teigimu, Ispanija ES pirmininkės pareigas perėmė labai reikšmingu metu - dvylikoje ES šalių pradėjo cirkuliuoti eurai, ES tenka tokios svarbios užduotys kaip kova prieš terorizmą.

Klausimų, kuriems Ispanija teiks pirmenybę, sąrašė taip pat yra ES plėtra, sklandus perėjimas prie bendros valiutos - euro, ekonomikos ir socialinės reformos, Europos gynybos ir saugumo politikos raida, taip pat diskusija dėl Europos ateities.

Lietuvos diplomatinės vadovas taip pat atkreipė dėmesį, kad Lietuva rengiasi nuo šių metų pavasario aktyviai įsitraukti į Konventą - forumą, skirtą aptarti tolesnei ES raidai būtinas pertvarkas. “Atrodo, kad mūsų laukia labai įdomi diskusija, ir aš tikiuosi, kad joje dalyvaujančios šalys ras bendrą nuomonę”, sakė užsienio reikalų ministras.

Lietuvos diplomatinės vadovas taip pat dėkoja Belgijai, kurios pirmininkavimo laikotarpiu Lietuva toliau sėkmingai tęsė derybas dėl narystės ES.

Belgijos pirmininkavimo pabaigoje Lakene surengtas Europos viršūnių tarybos susitikimas buvo svarbus ES plėtrai užtikrinti, nes jame Lietuva įvardyta kaip šalis, galinti 2004 metais būti pasirėngusi narystei ES. Tuo tarpu Lakene patvirtinta deklaracija dėl Europos ateities nubrėžė gaires tolesnei diskusijai dėl žemyno raidos.

IZRAELYJE - NAUJASIS LIETUVOS AMBASADORIUS

Darbą Izraelyje sausio 2 d. pradeda naujasis Lietuvos ambasadorius Alfonsas Eidintas. Jis Izraelyje pakeitė Romą Misiūną, kuris taip pat buvo Lietuvos ambasadorius Pietų Afrikos Respublikai ir Kiprui. R.Misiūnas darbą Izraelyje baigė gruodžio 31 dieną. Iki šiol A.Eidintas dirbo URM patarėjų grupėje ambasadoriumi ypatingiems pavedimams. 1993-1997 metais A.Eidintas dirbo Lietuvos ambasadoriumi JAV, Meksikai ir Kanadai.

A.Eidintas yra autoritetingas istorikas, vienas žymiausių holokausto tyrėjų, kelių knygų autorius.

LIETUVIAI MAŽIAU NORI Į NATO

Kariniams JAV veiksams Afganistane pritaria 54 proc. apklaustų Lietuvos gyventojų, bet sumažėjo narystės NATO šalininkų, parodė viešosios nuomonės tyrimas.

Lietuvoje parama JAV antiteroristinei kampanijai yra didesnė, nei pasaulinis vidurkis (45 proc.), bet kai kurios Europos Sąjungos šalys amerikiečių veiksams pritaria dar labiau: Olandija (75 proc.), Prancūzija (73 proc.), Didžioji Britanija (68 proc.).

Bronius Nainys įteikia savo parašytą JAV Lietuvių bendruomenės 50 metų veiklos apžvalgos knygą Vasario 16-osios gimnazijos direktoriui Andriui Šmitui (dešinėje).

Viktoro Kučo nuotr.

Atkelta iš 4 p.

pats organizacinis lietuviybės išlaikymo veiksmų sustvarkymas todėl turi būti demokratiškas ir nuo pačių lietuviybės išlaikymo gyvenimą gyvenančių lietuvių tiesiogiai pareinąs. Kai kam tai jau yra kliūtis Bendruomenę pripažinti. Kai dabartinėse sąlygose ir lietuvių tautos tragedijos apimtyje lietuviybės išlaikymas tapo esminis visos lietuvių, nebesugebančių ši tautinį vyksmą pasekti, ji suprasti ar persiorientuoti, ar, prisitaikant prie naujų sąlygų ir naujų uždavinių, iš naujo persiorganizuoti. Ne be to, vienas kitas ir dėl asmens reikalų, šio bei to pasibaiminęs, ar kokių nepatenkintų ambicijų turėdamas, nekyštelėtų tokio savo triušio bloga intencija. Šiandien yra priešingų naujiems lietuviybės išlaikymo keliams ieškoti, priešingų pačiai Bendruomenei. O, sakykim, ar nebuvo savo laiku priešingų Lietuvos Nepriklausomybei?... Paskum gi apsiprato, prisitaikė prie padėties ir net persiorientavo.

- Kaip Jūs, Pirmininke, žiūrite į spaudoje padarytą siūlymą (pvz. Aiduose) vie-

tovéms padalinti konkrečius uždavinius, organizuoti premijas ir p.?

- Pasiūlymai įdomūs. Yra, žinoma, metodo klausimas. Yra ir daugiau reikalų, ir daugiau vietovių ir daugiau metodinių būdų. Vietinės lietuviybės išlaikymo pajėgos dažnai pačios išryškėja savo veikla ir prašoksta savo būdais kitas vietas. Ten minimi keli tik kultūrinio darbo reikalai dar neapėmia viso lietuviybės išlaikymo klausimo ir tokiu administraciniu darbų paskirstymu dar neišriša visų Bnės problemų. Keliami klausimai yra svarstyti ir svarstomi LOKe. Kai kuriems jau rastas konkretus kelias, kitiems teks jį rasti.

- Ar Tamstos manymu, Prelate, pakankamai mūsų spaudoje rašoma, diskutuojama, ir, pagaliau kovojama dėl Bendruomenės?

- Rašoma, rodos, ne taip mažai. Šalia tų, kurie Bendruomenės, kaip lietuviybės išlaikymo veiksnio, pasisekimo trokšta, “narsiai” pasireiškia visokiais “špilkavimais” ir jos puolėjai. Gal galėtų būti pilniau aprašomi jau vykdomi ir konkretūs (o

daugeliu atveju ir labai reikšmingi) lietuviybės išlaikymo darbai apylinkėse ir apygardose. Bet patys dirbantieji dažnai nutyli apie tai.

- Kokių pageidavimų, gerbiamas Pirmininke, turėtų Amerikos lietuvių visuomenė?

- Pageidaučiau, kad kiekvienas Amerikos lietuvis pajustų lietuvių tautos tragedijos uždėtą (kiekvienam mūsų paskirai ir visiems bendrai) istorinį uždavinį už tolimesnį lietuviybės likimą; kad kiekvienas Amerikos lietuvis ir kiekviena čia esanti lietuvių šeima išliktų tikri lietuviybės išlaikymo židiniai; kad kiekvienas susipratęs lietuvis eitų į bendrą tautos kovą už lietuvių tautos ateitį; kad kiekvienas mūsų būtų veiklus JAV Lietuvių Bendruomenės apylinkės narys, o kur reikia - ir iniciatorius, jog tuoj pat Amerikos Lietuva sušvytėtų visų Bendruomenės 500 apylinkių gražiu lietuvių tautos žiedu. Todėl tegul mūsų bendras darbas būna mūsų tautos laimei!

Šis pasikalbėjimas 1954 m. birželio mėn. buvo spausdinamas “Lietuvių Dienose”.

Atkelta iš 3 p.

pradedančiais dirbama klaviatūros ir pelytės įgūdžių lavinimu ir užbaigiant su PowerPoint ir internetu. O su kita grupe pagal jų parinktą programą - su teksto redagavimo plonybėmis ir baigiama su dalyvių parinktomis programomis. Be to, ponija Amanda skaitys paskaitą apie technologijos naujoves ir kaip jos taikomos Amerikos mokyklose. Laiške Mulioliai rašo: “Mes sutinkame susitikti su anglų kalbos klasėmis ir papasakoti apie JAV mokyklas ir jų struktūrą, su informatikos mokytojais ar panašiai. Taip pat galime nuvažiuoti į kai kurias mokyklas ir konsultuoti

mokytojus apie jų turimus kompiuterius...”

- Mes jau suplanavome, kaip panaudosime Amandos ir Algirdo Muliolių žinias. Tik galvoju, ar mes mokame įvertinti mūsų išeivijos nepaprastai reikšmingą indėlį į Lietuvos švietimą? Juk ponai Mulioliai už seminarus algos neima. Jie patys padengia kelionę per Atlantą, užmoka už mokytojams padalijamos medžiagos spausdinimą ir telefoną (kai naudojamos internetu). Taip pat visiems dalyviams dovanojami kompiuterio vadovėliai. Šiems žmonėms Lietuvos švietimas daugiau rūpi negu mūsų kai kuriems

valdžios vyrams, - sakė Rūta Černeckienė.

Direktorė ją papildė: “Toks rūpinimasis mus įkvepia, teikia viltį, kurią neretai užgožia gyvenimo kasdienybė...”

Lankydami kitose Plungės mokyklose irgi pajautėme Amandos ir Algirdo Muliolių laukimo nuotaikas. “Laukiame ne tik dėl žinių, bet ir norime pabendrauti su šiais maloniais mūsų tautiečiais. Juk jie, kaip ir kiti APPLE kursų dėstytojai, teikia neįkainojamą dvasinę pagalbą Lietuvos mokytojams”, - sakė Plungės rajono Švietimo skyriaus darbuotojai.

Bernardas Šaknys

CICERO, IL

Juozas Remys savo namuose Ciceroje. Dabar jo darbai buvo nuvežti į jo gimtuosius Mažeikius.

E.Šulaičio nuotr.

**JUOZO REMIO KOLEKCIJA
MAŽEIKIUOSE**

Eduardas Šulaitis

Nors Ciceroje mažeikietis Juozas Remys išgyveno apie 45 metus, tačiau jis dažnai vis kalbėdavo ir svajojo apie savo gimtąjį miestą Mažeikius, kur prabėgo jo jaunystė.

Tačiau II-jo pasaulinio karo sukurs jį, kaip ir daugelį kitų lietuvių, išbloškė iš gimtinės. Atvykęs į Cicero lietuvių telkinį J. Remys vėl turėjo pradėti gyvenimą iš naujo, prisitaikyti prie vietinių sąlygų bei reikalavimų.

Šis mūsų tautietis laiko veltui neleido nė Lietuvoje nė naujame krašte. Nuo jaunų dienų turėjęs palinkimą muzikai, jis jaunystėje ėmė

smuiko pamokas ir tapo geru muzikantu. Jis net prieš karą Mažeikiuose buvo įsteigęs simfoninį orkestrą, kuriam pats ir dirigavo.

Tačiau šalia šio “hobio” jis ruošėsi ir kitai profesijai: Vyt. Didžiojo un-te J. Remys studijavo teisę, bet jos nespėjo baigti.

Atvykęs į Cicero, jis turėjo persikvalifikuoti, tačiau muzika ir toliau liko jo “hobiu”. Baigęs braižytojų kursų, mūsiškis šioje srityje dirbo amerikiečių bendrovėje ir taip pelnė sau bei šeimai duoną.

J. Remys nepamiršo ir muzikavimo: ilgą laiką jis

grojo pirmuoju smuiku Čikagos lietuvių styginiame kvartete, kuris koncertavo ne tik vietos, bet ir kitų telkinių lietuviams. Jis grojo ir fleita bei kitais instrumentais.

Ne gana to: savo meilę muzikiniams jis išreiškė ir kitu būdu. Būdamas nagingas žmogus, jis gamindavo miniatiūrinius styginius instrumentus, kuriuos dovanodavo draugams bei pažįstamiems. Beje, šie instrumentai buvo 4 kartus mažesni negu reguliavaus dydžio grojimui skirtieji. O tas reikalavo nepaprasto kruopštumo ir pasišventimo.

Prieš savo mirtį 1997 m. balandžio mėnesį, šis mūsų tautietis, kuris buvo labai ramaus būdo, nemėgėjas reklamuotis, išsireiškė, kad būtų gera, jog jo pagamintų miniatiūrų vienas komplektas patektų į Mažeikių muziejų.

Šį tėvo norą šiemet išpildė jo sūnus Edmundas, kartu su žmona Dalia (Šulaityte) dabar gyvenantis Vašingtono apylinkėse. Jiedu šį rudenį, viešėdami Lietuvoje, buvo užsukę ir į Mažeikius. Tolimieji svečiai iš anapus Atlanto Mažeikių muziejaus direktorei Adelei Choldinskienei paliko šiuos retus Juozo Remio eksponatus, kurie tuoj pat bus išstatyti muziejuje.

Eksponatų perdavime taip pat dalyvavo ir jaunesnis a.a. Juozo brolis Donius, kuris prieš 5 metus iš Čikagos apylinkių persikėlė gyventi į Palangą.

**AMERIKOS PADANGĖJE
UŽGESO KAIP ŽVAKĖ
T. JUOZAS VAIŠNYS**

2001 m. gruodžio mėn. 19 d. 22.45 val. Čikagos Šventojo Kryžiaus ligoninėje po operacijos ir trumpos plaučių uždegimo ligos mirė ilgametis. “Laiškai lietuviams” redaktorius, tiek Amerikoje, tiek Lietuvoje žinomas lituanistas, skautų dvasios vadas, 88-ąjį gimtadienį lapkričio mėn. 1-ąją dieną sąmoningai ir žvaliai atšventęs Juozas Vaišnys.

Gimęs 1913 m. lapkričio 1 d. ir augęs su penkiomis seserimis Marijampolėje, kur dvidešimt trejų metų jaunuolis gerais pažymiais baigęs Rygiškių Jono gimnaziją, po kai kurių svyravimų ir dvejonų, kaip jis pats rašo, įstojo pas jėzuitus. Filosofiją jis studijavo Insbroke, Austrijoje, ir Romoje Grigaliaus universitete Italijoje, kur trisdešimtmetis, jau gerai mokėdamas kelias kalbas, gavo kunigystės šventimus. Jis dvejus metus toliau mokėsi teologijos Romoje ir čia atliko trimetį (tercijatą), o paskui dirbo šiaurinėje Italijoje - vadovavo Marijos sodalicijai, šiandien plačiai žinomai krikščioniškojo gyvenimo bendruomenei, ir katalikiškajam jaunimui. Be to, Torino jėzuitų gimnazijoje, kur dirbo su skautais. Baigęs aukštesniąją skautų vadovų mokyklą, buvo paskirtas Ligurijos skautų vadovų parengimo vedėju.

Kai Čikagoje pradėjo kurtis lietuviai jėzuitai, 1949 m. T.J. Vaišnys šiame mieste aktyviai įsijungia į skautiškojo jaunimo gyvenimą. Šioje veikloje jis ėjo įvairias pareigas: brolijos ir Amerikos rajono dvasios vadas, kursų vedėjas, stovyklų, suvažiavimų organizatorius ir vadovas. Už sėkmingą veiklą apdovanotas

Lelijos ordinu ir pakeltas vyresniuoju skautininku.

1950 m. jėzuitai įsteigė ir pradėjo leisti religinės ir tautinės kultūros žurnalą “Laiškai lietuviams”. Jame nemaža dėmesio buvo skiriama šeimos, sielovados, jaunimo ir dvasinio gyvenimo, kalbos kultūros, jumorio ir kitiems klausimams. T. Vaišnys jį ilgai redagavo (1950-1963 ir 1969-2000). Ypatingai jis rūpinosi literatūriniais konkursais, jaunųjų literatų ugdymu, kalbos skyreliu, kuriam ilgai vadovavo ir jį sumaniai organizavo. Be to, jis buvo LKMA ir nuo 1977 m. Lituanistikos instituto narys, kas vasarą nuo 1974 m. dėstęs lituanistikos kursuose ir nuo 1973 m. Čikagos Lituanistikos pedagoginiame institute. Tėvas Vaišnys buvo aktyvus žurnalistas. Jis 1971-1977 m. - Lietuvių žurnalistų sąjungos pirminkas. Nuo 1976 m. jis taip pat Lietuvių skaučių seserijos dvasios vadas.

Savo kalbinius T.J. Vaišnys sugebėjimus parodė kartu su A. Klimu išleistame vadovėlyje “Dabartinės lietuvių kalbos rašyba” (1982) ir “Praktinė lietuvių kalbos vartoseną” (1985) knygoje.

Plačiai T. Juozo Vaišnio sielovadinę, kalbinę ir švietėjišką-kultūrinę veiklą gana palankiai vertino tiek spauda, tiek bendradarbiai, tiek ir visa lietuviškoji išeivija. Dabar, gausiai susirinkusių saviškių ir iš Lietuvos atvažiavusių kunigų 2001. 12. 22 d. iš Čikagos jėzuitų namų velionis buvo palydėtas į šv. Kazimiero kapines. “Amžiną atilsį duok jam, mirusiam, Viešpatie!”

Čikagos tėvai jėzuitai

RADIJO PROGRAMA APIE KOMP. VL. JAKUBĖNĄ

Kompozitoriaus Vlado Jakubėno, ilgamečio Čikagos gyventojų ir žinomo muzikos srities darbuotojo, 25 metų mirties sukakčiai (gruodžio 13 d.) paminėti per pagrindinę Lietuvos radijo stotį buvo perduota laida. Jos vardas – “Vladas Jakubėnas ir jo vardo draugija Čikagoje, vadovaujama E. Šulaičio”.

Pati laida buvo savaitinės, muzikologo Vaclovo Juodpusio rengiamos, programos “Tautiečių balsai” rėmuose. Programos trukmė - 45 minutės. Ji perduota penktadienį, gruodžio 14 d.

Gruodžio 21 d. “Tautiečių balsų” programoje buvo girdimas sol. Leonas Baltrus, jo naujos kompaktinės plokštelės pasirodymo proga. Paskutinė

šių metų “Tautiečių balsų” programą (gruodžio 28 d.) ruošiamasi skirta išeivijos lietuvių muzikinei apžvalgai. Jos pavadinimas “Į prabėgusių metų įvykius pažvelgus”.

Labai smagu, kad po visą Lietuvą plačiai nuskamba žinios apie muzikos pasaulyje pasireiškusius išeivijos kūrėjus bei darbuotojus. Ir tai nuopelnas muzikologo V. Juodpusio, kuris jau eilę metų dirba šį darbą.

Čikagiečius gerai nuteikia, kad Lietuvoje prisimenamas komp. Vl. Jakubėnas bei jo vardo draugija. Gaila, jog pačioje Čikagoje bent šiuo metu plačiau paminėti komp. Vl. Jakubėną nėra galimybių.

E. Šulaitis

C HICAGO, IL

**ČIKAGOS LFK
“LITUANICOS”
ŠVENTINĖ PRAMOGA**

“Willowbrook Ballroom” patalpose, Willow Springs, IL. LFK “Lituanicos” valdybos, revizijos komisijos nariai ir didesnieji talkininkai turėjo šventinį susitikimą lapkričio 30 d. Buvo pasidžiaugta gerų praėjusių metų derliumi, aukštais rezultatais, iškovotais klubo futbolininkų.

Apie tai papasakojo klubo pirmosios klubo ekipos treneris Gediminas Jarmalavičius, iškėlęs mūsiškių futbolininkų pastangos siekiant aukštų netgi geriausioje Čikagos ir apylinkių futbolo ekipų tarpe ne tik salės, bet ir lauko pirmenybėse.

Kalbėjo ir jo talkininkai, o taip pat ir kitų komandų vadovai Gediminas Bielskus ir Albertas Glavinskas. Šis yra ilgametis klubo pirmininkas daug laiko skiriantis futbolo reikalams.

Čia savo mintis išsakė ir

Plačiai žinomas lietuvių tarpe darbuotojas, mecenatas dr.Jonas Adomavičius ir žurnalistu Edvardu Šulaičiu praėjusios vasaros dr. Adomavičiaus “Sodybos” kieme.Gruodžio 15 d. jis atšventė 90 metų amžiaus sukaktį.

vienintelis iš klubo steigėjų užsilikęs dar aktyvusis jo darbuotojas Edvardas Šulaitis. Be to išpūdžiais pasidalino ir klubo išdininkas Leonas Juraitis, kuris, deja, nelabai nudžiugino klubo finansine padėtimi, kuomet, patekus į

“major” diviziją, išlaidos dvigubai padidėjo.

Tačiau, visų nuomonė buvo ta, kad reikia daugiau dirbti ir stengtis, norint lietuvių vardą tinkamai reprezentuoti amerikiečių ir kitataučių tarpe.

E.Š.

CLEVELAND, OH

J. Juškėnas su liepsnele Izabele Rubinskyte ir šiaudinuku eglutei.

NERINGOS IR PILĖNŲ KŪČIOS

*Gul šiandieną jau ant šieno
Atpirkėjas žmonijos,
Šiam karaliui visagaliui
Nėr vietelės tinkamos.
Piemenėliai paskubėkit,
Dovanas jam savo dėkit
Kaip pasaulio Viešpačiui.
Iš sktn. kun. St. Ylos
1964 m. maldyno.*

rmininkas, kuris sugebėjo
visus talkon pritraukti.
Prie eglutės skautai vyčiai
su uždegtomis žvakutėmis
pakaitomis skaitė skaitinius
apie Šventosios Šeimos ke-
lionę į Betliejų. Vėliau Kūčių
dalyviai laužė kalėdaičius,
linkėjo vieni kitiems laimės ir

Šią giesmę 1931 m. Kauno
tuntų skautai ir skautės giedojo
gruodžio mėn. kalėdinėje iš-
kyloje Ažuolyne. Tada Kūčias
visados šventėme šeimose, bet
skautai toje iškyloje su-
neštomis žvakutėmis ir ka-
lėdiniais papuošalais išpuošė
vienišką eglę. Temstant buvo
uždegtos žvakutės ir Ažuolyne
nuaidėjo kalėdinės giesmės.
Gal ir dabar ten skautai subėga
kalėdinėm išskylom.

Čia Clevelande turime lie-
tuviškos skautijos 50 metų
prisiminimus ir skautų vyčių
nuo 1968 m. rengiamų skau-
tiškų šeimų Kūčių tradiciją.
2001 m. gruodžio mėn. trečią
Advento sekmadienį suva-
žiavo pavakarių skaitlingi
skautai ir skautės bei jų tėvai
ir bičiuliai į Dievo Motinos
parapijos svetainę. Ten mūsų
laukė puošni eglaitė, gir-
liandomis ir švieselėmis
išpuošta svetainė ir stalas su
suneštiniais Kūčių valgiais.

Dvasios vadas sktn. kun.
Gediminas Kijauskas, SJ,
sukalbėjo Kūčių maldą, pa-
laimindamas jų valgius.
Perskaitytas a.a. poeto Balio
Augino kalėdinis eilėraštis. Jis
mus paliko mirdamas gruodžio
10 d. Velionis, sūnui Gintarui
skautaujant, buvo darbštus
skautų tėvų komiteto pi-

gėrio, ir rinkosi patiekalus nuo
vaišių stalo.

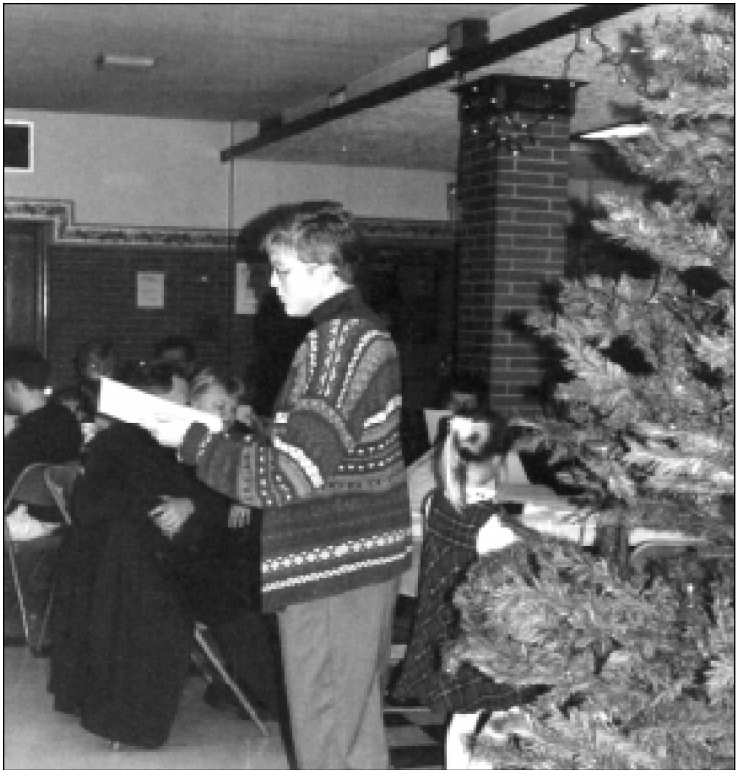
Neringos skaučių tunti-
ninkė sktn. Virginija Rubinski
pravedė giesmių giedojimą.
Tačiau prieš giedant, nustebino
sktn. Vilią Klimienę ir mane,
įteikdama iš Elmhurst, IL
gautus Skautų Aido redaktorės
v.s. Alė Namikienės atsiųstus
šiaudinukus - alėdinius eglutės
papuošalus. Esą tai buvo jos
padėka už Skautų Aidui siun-
čiamas žinias apie Neringos ir
Pilėnų tuntų veiklą. Ne-
sistebėkit, bet ta dovanėlė man
buvo daugiau negu "Pulitzer
Prize", nes apie skautus
spaudai rašau ir nuotraukas
siunčiu nuo 1934 metų. Ačiū
sesei Alei, kad mus pri-
siminė.

Giesmės vėl mane grąžino
anapus Atlanto į Kauno
Ažuolyną... Visiems aplink
judant viena sesė atėmė mano
fotoaparata ir pakvietė su
liepsnele Izabėle jai pozuoti.
Mano "Pentax" nepurkštavo ir
blykstelėjo mudviem į akis.
Kūčių sueiga užbaigta tra-
dicine - Ateina naktis..., vi-
siems ratu susiėmus rankomis
aplink eglaitę. Ačiū mie-
losioms sesėms ir mieliems
broliams už tą nuostabų Kūčių
vakarą.

Ger. J.

Giliuko Aro Klimo išraiška rodė: "O, čia bus skanu!"

Virginija Juodisiūtė-Rubinski pravedė Kūčių giesmes.

NAUJIEJI METAI

Aurelija M. Balašaitienė

*Naujieji metai - tai tik lašas jūroj,
tiktai akimirka sužibus kibirkštis.
Kai kas nubrauks nuo veido ašarėlę sūrią,
Kai kam džiaugsmu suplaks jauna širdis.*

*Vėl dūžiai laikrodžio nugrims į praeities bedugnę
ir skelbs artėjimą naujos dienos...
Už lango dar žiema ir židiniuose ugnys
atsispindės puotaujančių veiduos.*

*Kai ištuštės aukšti stiklai šampano
ir horizontuose nušvis naujos dienos aušra,
ant amžių kelio susirinks visi gyvenimai
su viltimi ir su savų dienų našta.*

*Naujieji metai - tai tik vienas žingsnis,
tik išspaudas pasaulio vieškelyje įmintų pėdų.
Jei smilkiniuose dar gyvybės lašas tvinksi,
tai ir rytojus dar atrodo sklidiną vilčių.*

*Nukris pageltęs kalendoriaus lapas
ir niekas, niekas juk nepasikeis...
Gyvenimo keliai nežinomi ir trapūs,
kur jie mus ves, kur jie be mūsų eis?*

Pilėnų tunto sk.vyčiai per Kūčias skaitė Beliejaus kelionės skaitinius.

Clevelando skautų Kūčios užbaigtos tradicine - Ateina naktis...
G. Juškėno nuotr.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$35,

PUSEI METŲ - \$20,

PIRMA KLASĖ - \$58,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ METAMS - \$110.00

KALĖDINĖS GODOS

Dr. Rūta Gajauskaitė

Atrodo tik ką palydėjome 20-ąjį amžių, tik ką pasitikome 21-įjį, o jau žiūrėk ritamės jau į antruosius metus...Ir visai ne taip šauniai kaip norėtusi, ne kaip tikėjomės ar planavome...Iš šventinių fejerverkų bei putojančio šampano taurių beliko tik burbuliukai.

Sunkiai, su deficitiniu biudžetu ir kiaurom daugumos kišenėm perkopėme 21 amžiaus slenkstį. Bet su nauja valdžia, nauja politika, su naujais ir gerokai pajau-nėjusiais veidais. Vylėmės, kad jaunimas - žmonijos progreso nešėjai - suras išeitį ir pristabdys žemyn riedantį Lietuvos ūkio vežimą. Ir ne tik pristabdys, bet ir pasuks būtent tuo, tautai naudingu, keliu: užbaigs reformas, grąžins išlikusį turtą ir žemę.

Bet...jaunimas laikėsi neilgtai: senosios gvardijos gin-clai dar nesurūdijo. Dar ir dar kartą apgailestaujame, kad nebuvo desovietizacijos - kaip Vokietijoje - denacifikacija. Vietoj pūliavimo - šalis po operacijos apsigydė žaizdas ir dar labiau suklestėjo nei prieš karą. O Lietuvoje - visi “buvo ir nepražuvę” toliau valdo, luošina akademinio jaunimo sąmonę ir toliau stato. Tik dabar jau nebe komunizmą, jį ras Europos Sąjungoje gatavą, - o stato pilis rūmus, aikštes, savivaldybių karališkus pa-locius. Stato ir taško vėjais mūsų kruvinai uždirbtus pi-nigėlius, “dovanai parda-vinėja” paskutinį Lietuvos turtelį ir baigia praskolinti būsimų kartų ateitį. Ir vis pateisinant savo aiškiai kenks-

mingus Lietuvai veiksmus Europos Sąjungos ir NATO reikalavimais...

O ar klausė kas tautos nuomonės? Nori ji ar ne? 50 metų sovietinės okupacijos atkentėjusi, savo artimuosius sibiruose palaidojusi, KGB rūmų rūsių sienas krauju pašventinusi, ar ji nori ir vėl netekti savo nepriklausomybės, savo valstybingumo, savo tautiškumo. Dar tik dešimt metelių, kaip pabėgusi nuo sovietinės meškos, dar vis kraujuojant neužgijusioms žaizdoms, ir vėl lįsti tik į vakarų demokratijos vilko nasrus? Per šiuos metus be tautų sutikimo tiek kairieji, tiek dešinieji veržiasi į demokratinį rojų, Tautos skurdinimo sąskaita, vykdydama įvairias Sąjungos sąlygas, vis dar žada gėrį... Nors tik jiems, - senajai ir naujajai no-menklatūrai, gal ir bus gerai, bet ne tautai. Per daug aki-vaizdžiai panašu į buvusią Sąjungą, pradedant įstatymų viršenybe lietuviškiems, baigiant didžiausiu turtu - kalba. ES ne tik mokslo vyrai turės rašyti savo darbus angliškai (kaip anksčiau rusiškai), bet ir girtuoklėliai bus priversti ne lietuvišką “kau-kolinę”, o vodiką gerti...Tas pats gerai pažįstamas inter-nacionalizmas, tik demo-kratiniu liberalizmu vadi-namas. Tas pats pasaulinės vienvaldystės siekimas, mums taip gerai žinomas “so-cialistinio centralizmo” vardu. Tas pats prievartos ir laisvės klausimas, kurį “budriai saugo milžino jėga”...

Net S. Nėries opusų nereikėtų perrašinėti.

Tie patys gražūs pažadai ir kartūs rezultatai.

Atsigrįžus į 20 a. klaidas ir klystkelius, galėtume jų nebekartoti nei prievarta nei geruoju savanoriškai. Juk buvo, jau buvo po I Pasaulinio karo taikos pažadai ir jos garantas - įkurta Tautų Lyga. Deja, ši taika kainavo pasauliui II karu, paglemžusių 50 milijonų kareivių gyvybių, 18 milijonų žmonių kančios nacių konclageriuose, 83 milijonų gyvybių Sovietiniame Gulage 45 milijonų - nužudytų Ki-nijoje, 3 milijonai - Kom-bodžoje, 1 milijonas tutsių tautos Afrikoje...Tai tota-litarinių valstybių 200 milijonų nužudytų gyvybių. Ir jokios Tautų Lygos ar vėlesnės Jungtinės Tautos - nesustabdė, net nesirūpino šių tautų sau-gumu ar šiuolaikinių teisinių žudynių įvertinimu.

O kur dar Suomijos, Ko-rėjos, Vietnamo, Afganistano karai ir pilietiniai per-versmai?

21 amžių pradėjome dar blogiau: JAV ant Afganistano per 2-3 mėnesius per oro antskrydžius išmetė sprog-menų 5 kartus daugiau nei per abu Pasaulinius karus!!! Civilių aukų nebuvo-pra-nešinėdavo kasdien. Kaip ir apie Gulagus ar konclagerius - Pasaulio visuomenė nieko negirdėjo. Tik po 50 metų išplaukė 200 milijoninio GENOCIDO faktas. Naciai nuteisti (už 18 milijonų), bet komunistai - ne (už 182 milijonų). Kiek laiko turės

praieiti, kad sužinotume JAV “demokratijos priepuolio” aukų skaičių? Tik iš nuotrupų apie sušaudytų belaisvių skaičių galime spėlioti... Ir vėl panašiai, kai II Pasaulinio karo metu - supriešinant valstybėje gyvenančias tautas, kvislingų pagalba imama valdžios. Savos rankos “švarios”, nu-kentėjo tik I JAV kareivis ir I žurnalistas. Tuo tarpu pasau-linė propagandos mašina šiur-pino visus “džikado” bai-sumais, tikėdamiesi, kad ir menką pasipriešinimą įvardinti “švento karo” vardu. Ta-čiau...Afganistano miestai vienas po kito be pasi-priešinimo buvo atiduoti.

Nei šlovės, nei orumo ne-beliko JAV. Tai tokia yra liberalioji demokratija, kai viena galingiausių valstybių sumušė “gulintį” - 10 metų anglų bei 10 metų rusų oku-pacinių karų nualintą Afga-nistaną. Tiesa, pateikus Pa-saulio visuomenei motyvą - vieno vienintelio teroristo paiešką. Be įrodymų, be teis-mo, kurio paprašė Afganistano valdžia. Dabar kaip adatos šieno kupetoje bin Laden-o ieškos ne tai Korėjoje, ne tai Filipinuose ar Sirijoje. Iš esmės nesvarbu kur - kad tik parodyti savo jėgą.

Pandoros skrynios atida-rymui užteko vieno paprasto burtžodžio-teroristas. Iškart pradingo Čėčėnijos suve-reniteto klausimas ir Rusija pradėjo atvirą “valymą”. Kaip kažkada Lietuvoje - buvo naikinami buržuazinių na-cionalistų banditai. Izraelis iškart įvedė Palestinon tankus ir uždėjo Arafatui namų areštą. Vėl iškilo Kašmiro problema, bet jau dėkingoje naujoje formuluo-tėje - kovoje su te-rorizmu... Blieka tik, kad Anglija įvardintų Airijoje teroristo paiešką - ir turėtų pilną “globalistinės” valdžios faktinę tikrovę su atvira agresija, begėdiška dema-gogija ir savanaudiškai iškreipta tiesa.

Nejaugi taip skaniai kvepia arabų tautų duoną paskutinę? O gal jų valdžioje per maža moterų, kad atsvertų vyrišką agresiją?

Atrodo, kad ne. Antai Mar-garet Tečer valdymo pradžioje buvo “Malvinų salų kon-fliktas”, kurį “geležinė ledi” išsprendė karinės jėgos pa-galba. Ekonomistai paskai-čiavo, kad karinei mašinai miestų lėšų būtų pakakę išmokėti kiekvienam salyno gyventojui po 0,5 milijono kompensacijos. Su ja visi gyventojai būtų laimingai ir taikiai apleidę savo gimtąsias salas. Bet Tečer juos pa-skandino kraujyje...

Argi neakivaizdu, kad ir po demokratijos skraiste slypi tironija?

Todėl nenuostabu, kad vietoj komunizmo teismo, ar bent pasmerkimo, šiandien vakarų demokratai jau randa bendrą sąlyčio tašką su Rusija, o ne iš okupacijos iš-trūkusiomis Baltijos šalimis. Šių nelaimėlių saugumo ga-rantas - NATO - atideda baltiečių priėmimą “sekančiai bangai”, kad tik nesugadinti ant “teroristo” arkluko pa-sitaisiusius Demokratijos ir Rusijos santykius...

Atsivėrus istorinėms 20 a. paslaptims, neatrodo kad Vakarų ir Rytų santykiai kada nors būtų buvę blogi. Pra-dedant 1917 metais, kai Le-nino “kūrybinius” planus dosniai rėmė JAV turčiai (pra-dedant Armand Hammeru ir nebaigiant Dežordžu Sorošu) ir ne tik skambančiais, bet ir penkmetinių planų suda-rymu...II Pasaulinio karo metų Vakarai tapo Sovietų są-jungininkėmis prieš Hitlerį, lyg nežinotų Ribentropo-Molotovo slaptų susitarimų ir rudai-raudonų tironų glo-balistinių planų. Maža to, Vakarų sąjungininkai tyčia užtęsė 2 metus karą, nors vokiečių generolai siūlė kapituliaciją, kad Stalinas negalėtų užimti pusę Eu-ropos...

Kartkartėmis iškylantys šnipinėjimo skandalai, aki-vaizdžiai demaskuoja abiejų, lyg ir priešingų politinių stovyklų (demokratų ir socialistų) tamprius tarpusavio ryšius.

Kyla įtarimas, kad Pasaulio pasidalijimas į dvi priešingas politines sistemas - gana dirbtinas. Daugiau panašumų nei skirtumų, o svarbiausiai abipusiai vieningas tikslas: užvaldyti pasaulį. Ir visai nesvarbu kokiom priemonės, - rimbu ar riestainiu...

Lietuva išlaikė rimbo smūgius. Negi suklupsime ant sviestainio? 20 amžiaus rudai-raudoni tironai nužudė tiek žmonijos, kiek nebūtų net branduolinio karo metu. 21 amžiaus pradžioje įvykdyta tautžudystė Afganistane dešimteriopai žiauresnė. Ir tai tik pirmi metai. Kokias aukas teks sudėti sekančiais metais? Kiek aukų pareikalaus 21 amžiaus demokratija?

Redakcijos pareiškimas. Pradedant naujuosius metus, primename, kad mūsų bendradarbių straipsniuose reiškiamos mintys, nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Juos spausdiname, kad mūsų visuomenė būtų informuota, jog mūsųose reiškiamos įvairios pažiūros.

Čikagoje už pravestas ekskursijas po Lituanistikos tyrimo ir studijų centro archyvus ir muziejų, LR Seimo pirmininko pavaduotojas Artūras Skardžius įteikia archyvų direktorei Skirmantei Miglinienei atminimo dovaną 2001 m. spalio 9 d.

Z. Degučio nuotr.

Šiaulių universiteto centriniai rūmai.

NESUTARIMAI DĖL AUKŠTOJO MOKSLO ĮSTATYMO PATAISŲ

Prezidentas Valdas Adamkus abejoja, ar Vyriausybė bus pajėgi įgyvendinti Aukštojo mokslo įstatymo pataisų įstatymą, ir ragina neprisiimti pažadų, kurių valstybė nepajėgs įgyvendinti, nes taip gali būti apgautas mokslo siekiantis Lietuvos jaunimas. Kai kuriais skaičiavimais, šiam įstatymui įgyvendinti iki 2006 metų reikės beveik vieno milijardo litų.

Aukštojo mokslo įstatymo pataisų padariniams aptarti Prezidentas sausio 3 d. sukvietė Švietimo ir mokslo, Finansų ministerijų, Seimo pozicijos ir opozicijos, Rektorijų konferencijos, studentų bei moksleivių organizacijų vadovus, praneša ELTA. Jis pažymėjo, kad Aukštojo mokslo įstatymo pataisomis siekiama aukštąjį mokslą padaryti prieinamą nepasiturinčiam jaunimui ir įgyvendinti socialinį teisingumą, tačiau šalies vadovas domėjosi, ar visi provincijos kolegijų studentai išgalės susimokėti už mokslą. V. Adamkus taip pat klausė, kaip veiks studijų paskolų sistema, ar ji bus gerai administruojama ir ar visi norintys studentai galės gauti paskolas, ar nemažės studentų skaičius.

Susitikime Prezidentūroje susikirto Seimo pozicijos ir opozicijos priešingos nuostatos dėl įstatymo pataisų. Pataisoms pritariančios Seimo Socialdemokratinės koalicijos frakcijos seniūnas Juozas Olekas bei Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas Rolandas Pavilionis užtikrino, jog Seimo dauguma patvirtins tokius biudžetus, kad aukštajam mokslui finansavimas bus pakankamas ir priimtas įstatymas sėkmingai veiks.

Opozicinės Liberalų frakcijos seniūnas Gintaras Steponavičius ir konservatorė Irena Degutienė sakė siūlę dar kartą peržiūrėti Aukštojo mokslo įstatymo pataisas ir ieškoti finansinių galimybių, kad priimtas įstatymas būtų gyvybingas, nes kol kas jam nenumatomas panašus finansavimas. Opozicijos atstovai priminė jau porą metų dėl lėšų stokos neveikiantį Aukštojo mokslo ilgalaikio finansavimo įstatymą. Seimo opozicijos teigimu, studijų kreditavimo modelis yra teorinis, be to, priėmus Aukštojo mokslo įstatymo pataisas sumažės studentų skaičius aukštosiose mokyklose.

Papildomų lėšų mokslo ir studijų finansavimui realumu abejojo ir Lietuvos universitetų rektorių konferencijos pirmininkas Juozas Antanavičius, sakęs, kad aukštųjų mokyklų rektoriai sveikina pačią įstatymo pataisų intenciją, bet mano, kad šio įstatymo įgyvendinimui nepasirengta ekonomiškai. J. Antanavičius sakė, jog, jei ir toliau aukštosios mokyklos bus finansuojamos taip, kaip iki šiol, priamamų studentų skaičius neišvengiamai mažės ir tikrai neaugs iki 2004 metais prognozuojamų 120 tūkstančių.

Prezidentas apgailestavo, kad dėl įstatymo pataisų kol kas nesusitarė pozicija ir opozicija, aukštųjų mokyklų vadovai bei studentai. Šalies vadovo nuomone, toks svarbus įstatymas reikalauja bendro sutarimo ir su kiekviena nauja Vyriausybe negali keistis studijų sąlygos.

Valstybės vadovas teiravosi posėdžio dalyvių, kodėl įstatyme vėl numatyta atkurti privalomą mokslo daktarų

habilitaciją. “Juk nuolat dejuojame dėl mūsų “protų nutekėjimo” į užsienį. Ir kartu jauniems, užsienyje mokslinius laipsnius gavusiems mokslininkams užkertame kelią dirbti profesoriais Lietuvos universitetuose”, - sakė V. Adamkus.

Prezidentas Valdas Adamkus nusiuntė laišką Ministrui Pirmininkui Algirdui Brazauskui, prašydamas pareikšti nuomonę dėl Aukštojo mokslo pataisų įstatymo, praneša ELTA.

V. Adamkus yra įsitikinęs, jog Lietuvos valstybės pareiga sudaryti šalies jaunimui kuo geresnes studijų sąlygas, pasiekti, kad kuo daugiau jaunuolių galėtų įgyti kokybišką aukštąjį išsilavinimą. Šalies vadovas neabejoja, kad Aukštojo mokslo įstatymo rengėjai rėmėsi būtent šiomis nuostatomis.

Laiške Premjerui Prezidentas pažymi, kad vis dėlto verta įsiklausyti ir į įstatymo pataisų oponentų dvejones: ar valstybė bus pajėgi įstatymą įgyvendinti, ar pristigus lėšų nebus mažinamas studentų skaičius, ar pajėgs už mokslą susimokėti provincijos kolegijų studentai, ar visi norintys studijuoti galės gauti paskolas, ar draudimas Lietuvos piliečiams studijuoti už savo lėšas valstybinėse aukštosiose mokyklose ir atkuriamą profesoriams privaloma habilitacija nepaskatins dar didesnio “protų nutekėjimo” į užsienį.

“Aiški Jūsų pozicija yra labai svarbi. Ji padės man apsispręsti, pasirašyti ar ne šį įstatymą. Dėl jo sprendimą turiu priimti jau šį sekmadienį”, - rašoma Prezidento laiške Ministrui Pirmininkui.

ELTA

PREZIDENTŪROJE - VISUOTINĖS LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS “PREMJERA”

Sausio 3 d. Prezidentūroje buvo pristatytas pirmasis Visuotinės lietuvių enciklopedijos tomas.

Sveikindamas enciklopedijos sudarytojus, jos globėjas prezidentas Valdas Adamkus sakė, kad enciklopedijos išleidimas parodo tautos pajėgumą ir potencialą, žmonių kultūros lygį ir mokslininkų pajėgumą.

Enciklopedijos autorių teigimu, idėja turėti visuotinę lietuvišką enciklopediją Lietuvoje kilo dar 1910-aisiais metais, tačiau dėl įvairių priežasčių jos rengimas buvo nutrauktas. Leidinio būtinybę 1929-aisiais vėl iškėlė Lietuvos kultūros taryba.

Pirmasis Lietuviškosios enciklopedijos tomas pasirodė 1931-1933 metais, tačiau leidybos darbą nutraukė Antrasis pasaulinis karas ir viena po kitos sekusios Lietuvos okupacijos.

Iki 1944 metų pavasario, įpusėjęs dešimtąjį tomą, tolesnis enciklopedijos leidimas nutrūko. Daugeliui jos

autorių ir redaktorių pasitraukus iš Lietuvos, pradėtą darbą sumanyta tęsti JAV. Nuo 1953 iki 1966 metų Bostone buvo išleisti 37 visuotinės Lietuvių enciklopedijos tomai.

Naują Visuotinę lietuvišką enciklopediją ryžtasi leisti Lietuvai atkūrus nepriklausomybę. Enciklopedijos 1-ąjį tomą ruošė 40 Lietuvos mokslininkų. Enciklopedija leidžiama 20 tūkst. egzempliorių tiražu. 1 tūkst. bus išdalintas mokykloms. Pasak Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto tarybos pirmininko Zigmo Zinkevičiaus, išleisti visus 20 enciklopedijų tomus tikimasi per 10 metų.

Visuotinę lietuvių enciklopediją sudarys apie 115 tūkst. straipsnių, kuriuose bus aprašytos visos gyvenimo sritys ir mokslo laimėjimai.

Nuo trečiadienio enciklopediją už 85 litus galima įsigyti Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto knygyne L. Asanavičiūtės gatvėje Vilniuje.

BNS

KARALIAUS MINDAUGO PAMINKLO KŪRĖJAMS PO 50 TŪKSTANČIŲ

Penkių geriausių Karaliaus Mindaugo paminklo konkursinių projektų autoriai toliau plėtos savo idėjas.

Šių projektų konkursą skelbusi Vilniaus savivaldybė sausio 4 dieną pasirašys sutartį su pirmojo turo nugalėtojais. Pakviesti dalyvauti antrame konkurso ture, visi jie iki šių metų kovo 4 dienos konkurso komisijai turės pateikti paminklų projektus, jų manymu, geriausiai tinkančius Lietuvos karaliaus Mindaugo 750 metų karūnavimo jubiliejui. Tokį sprendimą, kaip informuoja ELTA, sausio 3 dieną priėmė Vilniaus miesto valdyba.

Antrajame konkurso ture dalyvaus šios autorių grupės: skulptorius Regimantas Midvikis su architektais Algimantu Nasvyčiu, Ričardu Krištopavičiumi ir Inesa Alistratovaite, skulptorius Arvydas Ališanka su architektais Kęstučiu Kisieliumi ir Lilijana Jančyte, skulptorius Valdas Bubelevičius su architektais Sauliumi Mikštu ir Romu Kučinsku, skulptorius Šarūnas

Arbačiauskas su architektais Regimantu Ruku ir Dariumi Balčiūnu ir skulptorius Mindaugas Jurėnas su architektu Andriumi Alūzu.

Antrajam turui atrinkti dar du darbai, kurių autoriai gautų teisę dalyvauti antrajame konkurso ture tuo atveju, jei kuris nors iš penkių išrinktų kolektyvų atsisakytų tęsti projektavimo darbus. Autorių kolektyvams, įvykdžiusiems konkurso sąlygose nurodytus reikalavimus, bus išmokamas honoraras po 50 tūkstančių litų. Konkurso vertinimo komisijai nustačius, kad konkursinis darbas neatitinka nustatytų reikalavimų, honoraras nebus išmokamas.

Sprendimą pastatyti Vilniuje, priešais Nacionalinį muziejų, paminklą Lietuvos karaliui Mindaugui jo karūnavimo 750-osioms metinėms, yra priėmusi šalies Vyriausybė. Paminklas turi būti atidengtas 2003 m. liepos 6 dieną. Paminklui projektuoti ir pastatyti valstybė skiria du milijonus litų.

ELTA

GERIAUSIŲJŲ SPORTININKŲ RINKIMAI

Edvardas Šulaitis

Kiekvienų metų pabaigoje įvairiuose kraštuose yra vykdomi geriausiųjų sportininkų ir sporto komandų rinkimai. Šioje srityje neatsilieka ir Lietuva bei lietuviai. Kai kurie laimėtojai jau buvo viešai paskelbti, vieną, kitą iš jų čia paminėsime.

Lietuvos Tautinis Olimpinis komitetas, “Lietuvos rytas” ir loterijų firma “Olifėja”; suorganizavo geriausiojo Lietuvos metų sportininko rinkimus. Čia “Lietuvos ryto” dienraščio skaitytojų apklausos duomenimis pirmąją vietą užėmė pasaulio dviračių sporto čempionė Rasa Polikevičiūtė. Atžymėjimo dovanoms įteikti buvo suruoštas sportininkų balius Lietuvos Nacionalinės Filharmonijos rūmuose penktadienio vakare, kuris dėl didelio sniego buvo negausus: trūko ir valdžios pareigūnų.

Dėl Lietuvoje siautusios sniego pūgos nugalėjo gerokai pavėlavo atvykti į šį renginį, nes sportininkės treneris Valerijus Konovaliovas, mašina vežęs pasaulio čempionę iš Panevėžio, buvo įstrigęs sniege. Geriausioji

Lietuvos sportininkė čia gavo pagrindinio prizo - “Rover 45” automobilio raktelius. Savo dovanas įteikė ir kitų Lietuvos sporto įstaigų atstovai - Artūras Poviliūnas ir Vytautas Nėnius.

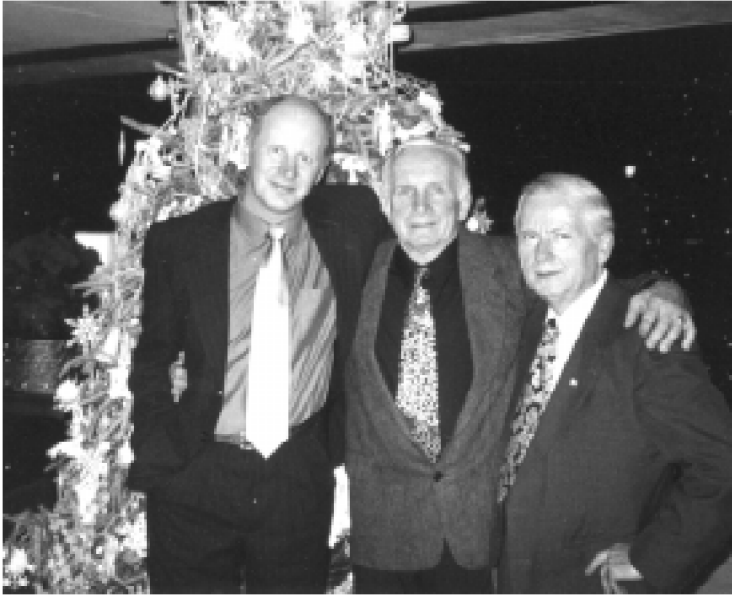
Virgilijus Alekna, geriausiojo Europos lengvaatlečio rinkimuose užėmė trečiąją vietą po pasaulio čempiono 800 metų bėgime - šveicaro Andre Bucher ir pasaulio ieties metimo čempiono čekio Jan Zelezny.

Tas pats pasaulio vicečempionas disko metime - Virgilijus Alekna antrus metus iš eilės išrinktas populiariausiu Vilniaus sportininku. Geriausiojo Lietuvos 2001 metų Lietuvos futbolininku buvo pripažintas Lietuvos rinktinės ir Ispanijos futbolo komandos “Real Sociedad” žaidėjas - Edgaras Jankauskas. Jis šį titulą pelno jau ketvirtą kartą.

Klaipėdos universiteto sportinių šokių ansamblis “Žuvėdra” buvo pripažintas geriausiuoju iš visų Lietuvos studentų komandų bet kokioje šakoje. Ši komanda yra laimėjusi Europos pirmenybėse o pasaulio varžybose užėmus II vietą.

Galima tik pagalvoti, kas galėtų būti geriausiais iš Amerikoje sportuojančiųjų lietuvių. Pavienių sportininkų tarpe, žinoma, laurai turėtų atitekti iš Lietuvos atvykusiems sportininkams. Profesionalų krepšinyje pirmuoju, be abejo, būtų Žydrūnas Ilgauskas iš Clevelando “Cavaliers” komandos. Pas studentus aiškiai vyrauja Darius Songaila, dabar geriausias “Wake Forest” universiteto rinktinės žaidėjas ir ryškus kandidatas į NBA profesionalų krepšinio lyga sekančiais metais.

Iš komandų irgi be konkurencijos būtų Čikagos “Lituanicos” futbolo ekipa, kuri žaidžia geriausiųjų Čikagos ir apylinkių vienetų tarpe ir salės futbolo pirmenybėse iškovojo III vietą. Gaila, kad visoje Amerikoje lietuviai nebeturi daugiau komandų ne vien tik futbole, bet ir kitose sporto šakose, kurios nuolatos varžytųsi amerikiečių bei kitataučių tarpe. Atrodo, kad gerokai čia nusigyventa.

Chicago “Lituanicos” futbolo klubo žymiesnieji veikėjai: Gediminas Jarmalavičius, Albertas Glavinskas ir Edvardas Šulaitis per klubo šventinį susibūrimą prie kalėdinės eglutės.

SALĖS FUTBOLO PIRMENYBĖS

Netrukus prasidės šios žiemos salės futbolo “Indoor Soccer” varžybos, kurias rengia “Metropolitan” futbolo lyga. Čia, kaip ir ankstesniais metais, aukščiausioje divizijoje žais ir Čikagos “Lituanicos” ekipa. Pirmenybės prasidės sausio 6 d. ir tęsis 9 sekmadienius iš eilės. Pirmame susitikime, kuris bus žaidžiamas tą sekmadienio popietę - 5:15 valandą lietuviai kovos su “Vikings” komanda.

Kiekvieną sekmadienį vienoje vietoje žaidžia visos “Metropolitan” lygos I-mos ir “major” divizijų komandos, kurių yra dvidešimt. “Major”

lygos ekipos rungtyniauti pradeda nuo 3 valandos. Taigi per tą pačią popietę galima pamatyti geriausiuosius Čikagos futbolo vienetus. Žaidžiama “Odeum” pastate, Villa Park, IL.

Jau prieš mėnesį tame pačiame pastate pradėjo rungtyniauti “Lituanicos” veteranai, kurie savo pirmenybėse neblogai laikosi o vyrų ekipos futbolininkai, ruošdamiesi pirmenybėms, net tris kartus per savaitę treniruojasi, vadovaujami reikalaus trenerio Gedimino Jarmalavičiaus, kuris norėtų, kad ir šiemet lietuviai užimtų prizinę vietą - gal net geresnę negu trečiąją.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

LIETUVOJE JAU VEIKIA VAKARIETIŠKAS KRIZIŲ VALDYMO CENTRAS

Pirmąją šių metų dieną darbą požeminėje vadavietėje Vilniuje pradėjo pagal NATO standartus sukurtas Krizių valdymo centras, kuris stebi ir prognozuoja krizes, galinčias kilti dėl didelių pramoninių avarių ir stichinių nelaimių.

Krizių valdymo centras įkurtas Civilinės saugos departamento (CSD) prie Krašto apsaugos ministerijos vadavietėje Vilniaus centre, suremontavus dalį patalpų ir sumontavus jose modernią įrangą.

CSD direktoriaus pavaduotojas Gintaras Tamulaitis sakė BNS, kad centro technika jau funkcionuoja, tačiau kol kas jame dirba departamento pareigūnai. 15-os naujojo centro specialistų konkursas buvo paskelbtas gruodžio viduryje, atranka vyks sausio 15 dieną.

Konkurso būdu bus išrinktas ir Krizių valdymo centro direktorius, kurį penkerių metų kadencijai paskirs krašto apsaugos ministras.

Pasak G.Tamulaičio, kuriant lietuvišką Krizių valdymo centrą buvo laikomasi bendrų NATO rekomendacijų, o tiesiogiai Lietuvos pareigūnus konsultavo Didžiosios Britanijos Gynybos ministerijos šios srities ekspertai.

Centras veikia ištisą parą, nuolatinės grėsmių ir krizinių reiškinų stebėjimo bei prognozavimo ekspertų grupės yra pasirengusios bet kada informuoti visuomenę apie potencialius pavojus.

Darbo grupės taip pat nuolat teiks informaciją Krizių prevencijos komitetui, kurį Vyriausybė turėtų įkurti posėdyje sausio 3 d..

Po vieną savo viceministrą į prevencijos komitetą deleguos Krašto apsaugos, Aplinkos, Finansų, Socialinės apsaugos ir darbo, Susisiekimo, Sveikatos apsaugos, Užsienio reikalų, Ūkio, Vidaus reikalų ir Žemės ūkio ministerijos.

Ne rečiau kaip kartą per mėnesį posėdžiausiantis

komitetas vertins informaciją apie rizikos veiksnius ir grėsmes, priiminės sprendimus dėl krizių prevencijos organizavimo, materialinių išteklių naudojimo.

Kilus realiai grėsmei, rinksis Krizių valdymo komitetas, kurį sudaro vidaus reikalų, krašto apsaugos, užsienio reikalų, ūkio ir finansų ministrai. Šis organas turi galias priimti sprendimus ir organizuoti krizių valdymą, taip pat teikti rekomendacijas šalies prezidentui, premjerui ir Seimo pirmininkui.

Sukūrus naują krizių valdymo sistemą, bus reorganizuotas šią funkciją iki šiol iš dalies atlikęs CSD. Per šiuos metus planuojama sujungti CSD ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentą prie Vidaus reikalų ministerijos.

Naujasis Civilinės saugos ir gelbėjimo departamentas gėsinis gaisrus ir gelbės nelaimėn patekusius žmones, taip pat vykdys krizių valdymo centro nurodymus.

BNS

LIETUVOS 2001-ŲJŲ METŲ ŽMOGUS

Tik šiemet iš pensijos į aktyvią politiką sugrįžusi Premjerą Algirdą Brazauską Lietuvos gyventojai išrinko 2001-ųjų Metų žmogumi.

Lietuvos ir Didžiosios Britanijos rinkos bei viešosios nuomonės tyrimų kompanijos “Baltijos tyrimai” atliktos reprezentatyvios apklausos duomenimis, jis surinko 17,4 proc. balsų ir tik procentu aplenkė vieną pačių populiariausių šalies politikų - Prezidentą Valdą Adamkų, praneša ELTA.

Taip panašiai Lietuvos gyventojai du pretendentes į Metų žmogaus titulą vertino tik viena kartą per tokių tyrimų istoriją - 1996-aisiais, kai po sėkmingų Seimo rinkimų konservatorių vadas Vytautas Landsbergis šiemetinių laureatą aplenkė irgi tik vienu procentu.

Apklausos rezultatus paskelbusio dienraščio “Lietuvos rytas” teigimu, per pastaruosius devynerius metus Metų žmogumi A.Brazauskas išrenkamas jau šeštąjį kartą, o jo pavardė tarp penkių dažniausiai minimų yra patekusi visus devynis kartus renkant Metų žmogų.

Šiemet Metų žmogaus rinkimuose Premjerui nesutrukdė nugalėti per jo vadovavimo Vyriausybei laikotarpį padaryti nepopuliarūs sprendimai - akcizų pakėlimas derinant prie ES normų, pelno mokesčio lengvatų panaikinimas.

Beje, šiemet A.Brazauskas laimėjo ir netradiciniuose rinkimuose - jis iš šalies politikų lietuviams pasirodė panašiausias į geraširdį animacinio filmo žaliūką Šreką.

2001-ųjų Metų žmogaus rinkimuose trečiąją vietą užėmė Seimo narys Viktoras Uspaskichas, kurio atotrūkis nuo dviejų pirmųjų politikų pasirodė esąs labai ryškus - jis surinko 4,3 proc. respondentų balsų. Ketvirtoje vietoje atsідūręs Seimo narys Kazys Bobelis gavo 4,2 proc. apklaustųjų balsų.

Paskutinę penketuko vietą šiemet užėmė Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas, per apklausą surinkęs 2,8 proc. balsų.

Šiemetėje apklausoje iš viso buvo paminėtas 81 visuomenės veikėjas, pernai -

(Nukelta į 11 p.)

RENGINIŲ KALENDORIUS

VASARIO 17 d. 4:00 v.p. Dievo Motinos parapijos salėje Lietuvos Nepriklausomybės švenčių Vasario 16-tos ir Kovo 11-tos minėjimas. Meninę programą atliks “Grandinėlė” ir kanklių vienetas “Gintarinės stygos”. Organizacijos prašomos dalyvauti mišiose ir minėjime su vėliavomis. Rengia ALT ir JAV LB Clevelando Apylinkės valdyba.

KOVO 2 ir 3 d. įvyksta Ateitininkų šventė ir Dainavos stovyklai paremti koncertas, kurį atliks “Dainavos” oktetas iš Chicagos.

PUBLIC SERVICE ANNOUNCEMENT

The Roman Catholic 20 th Annual Rosary Procession in Reparation for the National Sin of Abortion will take place in Cleveland on Saturday, January 19, 2002, starting at 1:00 P.M. at Cardinal Mindszenty Plaza, East 12th Street & Lakeside Ave to Public Square Cleveland, OH. All are welcome to attend.

(Atkelta iš 10 p.)

74. Daugiausiai paminėta politikų - 30, televizijų laidų vedėjų, žurnalistų, aktorių, režisierių, dainininkų - 28, sportininkų, trenerių - 9, dvasininkų - 7, kitų - 7.

Kaimyninėse šalyse - Latvijoje ir Estijoje - Metų žmonėmis tapo valstybių

vadovai. Tyrimų kompanijos “Latvian Facts” duomenimis, Latvijoje - prezidentė Vaira Vykė-Freiberga. Tyrimų kompanija “Saar Poll” apklausa parodė, kad šiemet populiariausias Estijos žmogus yra Arnold Ruutel.

ELTA

PREZIDENTAS VALDAS ADAMKUS PRITARIA PROSTITUCIJOS IR NAMINĖS DEGTINĖS LEGALIZAVIMUI

Prezidentas Valdas Adamkus teigia asmeniškai neprieštaraujas prostitucijos ir naminės degtinės vartymo legalizavimui.

Naujametį vakarą LNK televizijos laidoje atsakydamas į žiūrovų klausimus, V.Adamkus buvo paklaustas, kada Lietuvoje bus legalizuota prostitucija.

Pabrėždamas, kad atsakymą į tai turi duoti Seimas, V.Adamkus teigė, kad “bet kokie varžymai tikrai nesumažins problemos”.

“Prostitucija - daugiau socialinis ir moralinis klausimas. Vieniems žmonėms jis atrodo be galo skaudus ir siaubingas, kiti žmonės į šį klausimą visai kitaip pažiūrėtų. Čia nerasime bendro atsakymo, kuris tiktų visiems”, - samprotavo valstybės vadovas.

“Žinau, kad drąsiai pasisakau. Aš to (prostitucijos - BNS) nedrausčiau”, - sakė V.Adamkus.

Kito laidos žiūrovo paklaustas, ką galvoja apie naminės degtinės legalizavimą, V.Adamkus pabrėžė esąs kategoriškas kontraindine ir falsifikuotos degtinės - “pilstuko” - priešininkas.

Tačiau, prezidento teigimu, “jeigu paklaustume Dzūkijos žmonių, jie atsakytų, kad geresnės naminės Lietuvoje niekas nepagamina”.

“Manau, kad mūsų naminė ne ką blogesnė nei pagaminama Airijoje, kur legalizuota, o galbūt ir geresnė”, - sakė valstybės vadovas.

Jis teigė nematęs blogio, “jei rokiškėnai ar dzūkai vieną kitą (butelį - BNS) sau pasigaminų”.

“Legalizavus, valstybei nuostolio didelio nebūtų”, - sakė V.Adamkus.

Jis prisipažino ragavęs naminės degtinės ir taip nusižengęs įstatymui.

Tiek prostitucija, tiek naminės degtinės gaminimas Lietuvoje draudžiami.

Policijos veiksmai prieš prostitučių firmas nebūna ypač sėkmingi - sulaikytoms prostitutėms būna paskiriamos administracinės baudos, kurių jos nepajėgia sumokėti, vėliau moterys būna paleidžiamos. Daugumai sąvadautojų daž-

niausiai pavyksta išsisukti nuo atsakomybės. Nelegaliai Lietuvoje savo kūnais uždarbiaujančios atvykėlės iš Baltarusijos, Rusijos ir Ukrainos būna deportuojamos, tačiau jų vietas užima nauja nelegaliai atvykusi “darbo jėga”.

Naminės degtinė Lietuvoje tebegaminama, nepaisant draudimų. Ypač vertinama dzūkiška “naminukė”, nors ir nelegali, kai kada pilstoma ir viešuose renginiuose, kuriuose dalyvauja valstybės vadovai.

BNS

VYRIAUSYBĖ PASIRYŽO STIPRINTI KOVĄ SU PROSTITUCIJA IR PREKYBA ŽMONĖMIS

Lietuvos politikams mergant diskusiją dėl galimo prostitucijos legalizavimo, Vyriausybė teigia dar ryžtingiau kovosianti su šiuo reiškiniu ir prekyba žmonėmis.

Kaip pranešė Vyriausybės spaudos tarnyba, ministrų kabinetas pritarė pirmajai Baltijos regione specializuotai prekybos žmonėmis ir prostitucijos kontrolės bei prevencijos programai 2002-2004 metams. Ją įgyvendinant bus siekiama visapusiškai šalinti prekybos žmonėmis ir prostitucijos priežastis ir sąlygas bei sukurti efektyvią prevencijos priemonių sistemą.

Anot pranešimo, vienas pagrindinių programos tikslų - suardyti nusikalstamų grupių, susivienijimų, užsiimančių prostitucijos ir prekybos žmonėmis organizavimu, tinklus.

Vykdam šią programą, keitinama glaudžiai bendra-

darbiauti su nevyriausybėmis organizacijomis, numatyta sukurti socialinės pagalbos sistemą, siekiant apriboti naujų asmenų įtraukimą į prostituciją. Daugiau dėmesio bus skiriama prostitucijos ir prekybos žmonėmis aukų socialinei, psichologinei ir teisinei paramai, patobulinta asmenų, dingusių be žinios paieška.

Anot pranešimo, kovojant su šiais specifiniais nusikaltimais, ketinama gerokai išplėsti tarptautinį bendradarbiavimą, tobulinti informacijos kaupimo ir keitimosi ja metodus.

Šalies mokyklose bus įgyvendinta prevencinio švietimo programa, be to, ketinama sukurti kompiuterizuotą asmenų, sulaikytų su suklasotais dokumentais, įtariamų sąvadaavimu, dingusių be žinios bei deportuotų iš

(Nukelta į 12 p.)

DIRVAI AUKOJO

LTS Čikagos skyrius	50
V.Šeštokas, Los Angeles, CA	25
J.Shukys, Richmond Hts. OH	25
G.Stankūnas, Cos. Cob, CT ...	25
V.Trumpjonas, Naperville, IL	25
J.Yurkus, Canada	25
J.Budrys, Pompano B. FL	20
K.Laskauskas, Baltimore MD	20
BALF'o Detroito skyrius	20
V.Bakūnas, Willowick, OH ...	15
K.Bruožis, Cleveland, OH	15
P.Budininkas, St. Pete. B. FL	15
K.Civinskas, Brecksville, OH	15
I.Jansonas, Osterville, MA	15
J.Kazlauskas, Waterbury, CT	15
K.Pažemėnas, Rancho P. CA	15
A.Sandargas, Ormond B., FL .	15
L.Stokas, Los Angeles, CA	15
E.Trečiokas, Riviera B. FL	15
R.Binder, Cary, IL	15
A.Acus, St. Pete B. FL	10
K.Damijonaitis, Deerfield FL	10
J.Kazlauskas, Brecksville, OH	10
J.Rumbutis, Wickliffe, OH	10
L. Vaičiūnienė, Chicago, IL ...	10
G.Brinkis, Los Angeles, CA ..	10
J.Brantas, Millbury, MA	5
D.Nasvytis, Cleveland, OH	5
P.Matas, Mentor, OH	5
B.Mikalauskas, Seminole, FL ..	5
M.Jasėnas, Medford, NJ	5

*Visiems aukotojams
Nuoširdžiai dėkojame*

TAUPA

LIETUVIŠKŲ PASTANGŲ ĮVERTINIMAS

Taupa Lithuanian Credit Union, Inc.:
Part of the Solution
A 5-Star Superior Rated Credit Union, Inc.

December 2001. Coral Gables, FL. BAUERFINANCIAL Reports, Inc., the nation's leading independent primary financial institution analyst, is pleased to announce that Taupa Lithuanian Credit Union, Inc., Cleveland, Ohio has earned a 5-star SUPERIOR Rating, denoting the highest level of strength, safety and performance.

“With so much uncertainty in the world today, it's good to know we can depend on dedicated credit unions, like Taupa Lithuanian Credit Union, Inc., that are able to shine even in the most difficult of circumstances,” remarked Karen L. Dorway, V.P. & Director of Research. “Taupa Lithuanian Credit Union, Inc. knows its members and focuses on its community - and always has. That's something you can truly feel good about,” continued Ms. Dorway. “It makes Taupa Lithuanian Credit Union, Inc. part of the solution. And, operating with the same diligence in good times as in bad, Taupa Lithuanian Credit Union, Inc. represents the very best in credit unions.”

“5-star credit unions know their members and community. They are ‘in the loop’ and operate with that knowledge. They are your neighbors and friends - something you can always feel good about,” she concluded.

Presently Taupa Lithuanian Credit Union, Inc. has its offices on East 185th Street in Cleveland for its members' convenience.

Taupa Lithuanian Credit Union, Inc.: “A 5-Star Superior Credit Union.”
Visit Taupa Lithuanian Credit Union, Inc.'s web-site at www.taupa.com.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

(Atkelta iš 11 p.)

užsienio šalių, o taip pat ir iš Lietuvos, duomenų bazė.

Kiekvieniems programos įgyvendinimo metams sudaromi konkretūs darbo planai. Per 2002 metus ketinama išanalizuoti ir įvertinti prekybos žmonėmis ir prostitucijos būklę Lietuvoje, numatyti kontrolės bei prevencijos stiprinimo galimybes ir būdus.

2003 metais bus suformuota prekybos žmonėmis ir prostitucijos prevencijos ir kontrolės socialinių, ekonominių, finansinių, teisinių, organizacinių, informacinių, analitinių priemonių sistema. Paskutiniaisiais programos įgyvendinimo metais, atsižvelgiant į sukauptą patirtį ir

kintančias sąlygas, reikės nustatyti naujas prekybos žmonėmis ir prostitucijos prevencijos bei kontrolės kryptis.

Programa finansuojama iš valstybės biudžeto ir, esant galimybei, iš užsienio valstybių bei tarptautinių organizacijų skirtų lėšų. Tačiau Vyriausybė nepraneša, kiek valstybės biudžeto lėšų ketinama skirti prekybos žmonėmis ir prostitucijos prevencijai.

Pastaruoju metu atskiri parlamentariai yra pasiūlę legalizuoti prostituciją. Naujų metų išvakarėse prezidentas Valdas Adamkus TV laidoje pareiškė, jog neprieštarautų prostitucijos legalizavimui, tačiau pabrėžė, jog dėl prekybos kūnu įteisinimo pirmiausia privalo pasakyti Seimas.

RUSIJOS EKSPREMJERAS ATVYKSTA Į LIETUVĄ

. Buvęs Rusijos premjeras, dabar - Rusijos prekybos ir pramonės rūmų prezidentas Jevgenijus Primakovas sausio 5 d. atvyksta į Vilnių susitikti su Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos (LPPARA) vadovais.

Susitikimo išvakarėse LPPARA prezidentui Simui Ramučiai Petrikiui atsiųstame laiške J.Primakovas išreiškė norą "aptarti abi šalis dominančias problemas, siekiant plėsti Rusijos ir Lietuvos verslininkų santykius", teigiama ryšių su visuomene kompanijos "Publicum" išplatintame pranešime spaudai.

Pranešime cituojamas LPPARA generalinis direktorius Rimas Varkulevičius, anot kurio, Lietuvos ir Rusijos verslo organizacijų vadovai aptars siekius skatinti abiejų šalių ekonominį bendradarbiavimą bei galimybes paspartinti kai kurių tam kliudančių sutarčių pasirašymą. Pasak R.Varkulevičiaus, dvišalių ekonominių santykių plėtrą itin apsunkina iki šiol nepasirašomos dvišalės investicijų skatinimo bei dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartys.

Su J.Primakovu per dvių dienų viešnagę taip pat ketinama aptarti galimybes

stiprinti ryšius tarp Lietuvos ir Rusijos verslo bendruomenių, išsiaiškinti Rusijos regionų plėtros perspektyvas.

"Dabar labai daug funkcijų sukoncentruota Maskvoje, tačiau Lietuvos verslininkai norėtų su kolegomis Rusijos regionuose bendradarbiauti tiesiogiai. Sieksime išsiaiškinti tokias galimybes", - sakė R.Varkulevičius.

Rusijos Valstybės dūmos deputatas, Rusijos mokslų akademijos narys J.Primakovas Rusijos prekybos ir pramonės rūmų prezidentu išrinktas 2001 metų gruodžio 14-ąją. 1996-1998 metais J.Primakovas buvo Rusijos užsienio reikalų ministras, 1998-1999 metais - Rusijos ministras pirmininkas.

Rusija yra viena iš pagrindinių Lietuvos ekonominių partnerių. Statistikos departamento duomenimis, Lietuva iš šios šalies importuoja daugiausia prekių. Pagal 2001 metų dešimties mėnesių rezultatus, importas iš Rusijos sudarė 26,5 proc. viso importo. 2001 metų sausį-spalį iš šios šalies įvežta prekių už 5 mlrd. 396,1 mln. litų - 14 proc. daugiau nei per tą patį 2000 metų laikotarpį. Daugiausiai iš Rusijos importuojama mineralinio kuro, alyvų, netauriųjų metalų.

Pagal Lietuvos eksporto rodiklius Rusija yra ketvirtoje vietoje. 2001 metų sausį-spalį eksportas į Rusiją sudarė 10,1 proc. viso Lietuvos eksporto - 1 mlrd. 560 mln. litų. Tai yra 82 proc. daugiau nei per tą patį 2000 metų laikotarpį.

VARŠUVOJE SUSITIKS LIETUVOS IR LENKIJOS ROMOS KATALIKŲ BAŽNYČIŲ HIERARCHAI

Vasario pradžioje Lenkijos sostinėje susitiks Lietuvos ir Lenkijos katalikų bažnyčių hierarchai - kardinolai Audrys Juozas Bačkis ir Jozefas Glempas.

Vasario 9 d. jie dalyvaus renginyje "Lietuva ir Lenkija: istorijos ir tikėjimo bendrumas". Renginį organizuoja Varšuvos kurija ir Lietuvos ambasada Lenkijoje.

Kaip BNS korespondentui sakė vienas organizatorių kunigas daktaras Wlodzimierz Artyszuk, tai pirmasis po Antrojo pasaulinio karo išsamus ir reikšmingas abiejų šalių dvasininkų ir tikinčiųjų susitikimas Varšuvoje.

Pranešimus apie Lietuvos ir Lenkijos katalikų bažnyčių ir kultūrų tarpusavio poveikį skaitys Lietuvos katalikų žurnalo "Naujasis židinys" redaktorius Saulius Drazdauskas ir žinomas lenkų

istorikas profesorius Marekas Drozdowski.

Renginyje bus skaitomos ištraukos iš popiežiaus Jono Pauliaus II vizito Lietuvoje 1993 metais pasakytų pamokslų.

Susitikimo dalyviams koncertuos abiejų šalių bažnytiniai chorai.

Vasario 10 d. Varšuvos Jono Krikštytojo arkikatedroje iškilmingas mišias aukos kardinolas A.J.Bačkis, o pamokslą sakys Lenkijos katalikų bažnyčios vadovas kardinolas J.Glempas.

DVI MOTERYS GALI SLAUGYTI
pagyvenusius žmones, gali tvarkyti namus, turi mašiną.
Tel.: 216 289-0222

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service
481-5397
New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!
OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm
866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119
Paul Stefanac

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga
William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770
Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsnama, teikianti jaukią atmosferą ilūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

EUROPA TRAVEL 692-1700
LOWEST AIR FARES
available worldwide
EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE
passports - visas - prepaid tickets
SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER 35 YEARS
"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION
SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ
Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119
DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.
KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)